

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: Bui. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sörgőncim:
Közlöny. Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
Több :: Egyenlőre 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej :: (Bucurestiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVII. évfolyam, 17. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Péntek, 1932. január 22

A város kötelessége

Százezer lej nagy pénz. Igen szép summa, ha arra kerül sor, hogy becsületes munkával szerezzék meg magának a mai világban az ember. De amilyen nehéz ma megszerezni, épp olyan könnyen elmegy a pénz, ha vállalkozásba fekteti birtokosa. Ha arra a szétágazó, hatalmas apparátus adminisztrációra gondolunk, amelynek segítségével ma négy erdélyi város magyar színjátszó társulatait igazgatja Janovics Jenő dr. szinigazgató, — a millió tételek forgatagában bizony eltörlődik annak az összegnek nagysága, melyet a mai napon támogatásként kért Aradváros vezetőségétől, az aradi magyar színház javára.

Ma már nem titok, hogy az erdélyi magyar színház-tröszt merész kísérletének uttörő megteremtője súlyos százazreket fizetett rá az aradi magyar színjátszó eddigi három és fél hónapjára. A mostoha gazdasági viszonyok nem kedveznek a nagyvonalú vállalkozások anyagi létfeltételeinek, ez régi igazság. S ha hozzott is jó társulatot, ha adott is sikerült előadásokat Arad igényteljes kulturájú színházlátogató közönségének Janovics Jenő dr. szinigazgató, azt a csodát ő sem tehetette meg, hogy pénzt is varázsoljon hozzájuk, azoknak zsebébe, akik hiányoztak az előadásokról.

Az el nem nyert ruhatári és egyéb mellékjövödelmekről kezdve, az irredenta vád-hadjáratokig, Aradon volt elég rendkívüli eseménye a színháznak, amelyek csak rendkívüli kiadásokat eredményeztek Janovics Jenő dr. számára, de ennél semmi többet. Hogy hogyan sikerült mégis rendeznie kötelezettségait a szinigazgatónak, ez bizonyára az ő titka marad: de becsületére válik, hogy elmondhatja magáról. Behízányította, hogy szakember kezében ma is komoly művészi intézmény marad a kisebbségi magyar színház, amely megérdemli minden elfogulatlan ember megbecsülését és támogatását.

Aki ajándékot kér, rendszerint gazdag a panasza, Janovics Jenő dr. nem panaszkodik. És nem számíthat ajándéknak Aradváros vezetősége részéről sem az, ha komoly és elfogulatlan módon vizsgálja meg az aradi magyar szinigazgató indokait, amelyekkel szubvenció iránti kérését támogatja. Amikor a város vezetősége szubvencióval siet segítségére minden olyan portyázó színháznak, amely amúgy is szubvenciót élvez a minisztériumtól és ezenfelül pedig ezerféle más hivatalos kedvezményben részesül, az aradi állandó magyar színház, minden további indok nélkül megérdemli a hatóságok anyagi támogatását. Ha felemésszik a városi költségvetésnek erre a célra szánt csekélyke összegét azok a színházi társulatok, amelyek csak elviszik innen az aradi színházlátogató közönség pénzét, egy kis jóakarattal és igazságossággal bizonyára meg lehet nyitni még egy olyan forrást a város jövedelmei között, amelynek igénybevétele még csak azt sem jelenti, hogy a város vezetősége a saját kasszájába nyúljon. Ott van például a „látványosság adó” pénzforrása, melyet abból az összegből fizet vissza a pénzügyminisztérium Arad városának, amelyet lényegében véve, az aradi iparosok, kereskedők, orvosok és ügyvédek: egyszóval Arad színházlátogató társadalmától szedett össze közvetve az állam.

Nemes tradíciók avatták ezt a várost. — minden nemzetiségi szemponttal való tekintet nélkül, — minden értékes kultur-intézmény, minden termékeny és becsületes művészi munka megértő és szeretetteljes otthonává. Aradváros vezetősége nem térhet ki a megnehezült idők kategórikus parancsszava elől, amely azt diktálja, hogy Arad hetven százalékban tiszta magyar kulturájú lakossága számára, méltó áldozatot hozzon az aradi magyar állandó színház javára.

Elhalasztják a lausannei konferenciát

Anglia is csatlakozott Franciaország állásfoglalásához — Új helyzet állott elő a világpolitikában — Amerika elzárkózása döntötte el a lausannei konferencia sorsát

Franciaország reméli az amerikai álláspont megváltoztatását

Londonból jelentik: A jóvátételi válságban teljesen új helyzetet teremtett Amerika tagadó válasza arra a francia kívánságra, hogy a Hoover-moratóriumot felévvél hosszabbítsák meg. Ezt a tagadó választ, melyet már tegnap valószínűnek jelentettünk, az amerikai külügyi hivatal már át is adta Paul Claudet washingtoni francia nagykövetnek. A helyzet így teljesen megváltozott és újra előtérbe került a lausannei konferencia megtartásának gondolata. Más kivezető utat ugyancsak a francia és német álláspont közötti kibékíthetetlen ellentétből ebben a kérdésben egyelőre nem lehet látni. Az angol kormány újra fölvetette a konferencia megtartásának gondolatát és hivatalos jelentést adott ki, hogy a tárgyalások az érdekeltek között ebben a kérdésben még nem értek véget s az angol kormány reméli, hogy a konferencia megtartása mégis lehetséges lesz.

Párisból azonban egyáltalán nem érkeznek biztató hangok ebben az irányban. Laval továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a konferenciát ne tartsák meg, vagy legalább is halasszák el és hogy teljesen fölösleges magamögött a hidat ebben a kérdésben, még a hirtőn megkezdődő népszövetségi tanácsülésre

LONDONBÓL jelentik: A berni angol követ ma közölte a svájci kormánnyal az angol kormánynak azt az elhatározását, hogy elhalasztja a lausannei konferenciát. A konferencia új hatánapja még nem került szóba. Az angol kormánynak ezzel a határozatával tehát végeredményben a francia állásponttal alkalmazkodtak, amelyet Laval attól a naptól hangoztatott, hogy Brüning ismert kijelentését a berlini angol követ előtt meg tette.

Forradalmi jellegű sztrájk robbant ki a forrongó Spanyolországban

Barcelona közelében súlyos események játszódnak le a sztrájkoló munkások és a közbiztonság csapatai között — A kormány hivatalos jelentése a forradalmi mozgalomról

Egy lőpor- és egy dinamitraktár került az anarchista rendbontók kezére

Madridból jelentik: A Barcelona közelében lévő Manresa és Berga között ma tüntetések zajlottak le, amelyek később súlyos zavargásokká fajultak. A kormány a zavargások színhelyére rendelte a saragossai csendőrséget, valamint két vadászzászlóalj, egy lovaszázadot és egy század tüzérseget.

A délután folyamán a Manresa és Berga között történt zavargásokkal kapcsolatban minisztertanács ült össze Alcalá Zamora elnökletével. A minisztertanács után a munkaügyi miniszter kijelentette, hogy a kormány a leg-

erélyesebben lát hozzá a zavargások elfojtásához. A munkaügyi miniszter után a belügyminiszter nyilatkozott, aki a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Manresa és Berga között forradalmi jellegű általános sztrájk tört ki. A zavargóknak sikerült birtokukba keríteni a vasutvonalak egy részét, valamint a távbeszélő központokat is. Ezek között van Navacuez város telefonközpontja is. A zavargók hatalmába kerített egy lőpor- és egy dinamit-raktár is. A kormánynak az a véleménye, hogy a zavargások mögött anarchisták állanak.

Péntekre virradólag a helyzet katasztrófálisra fordult

Madridból jelentik: Katalóniában a helyzet katasztrófálisra fordult. Az általános sztrájk most már több városra is kiterjed és a sztrájkoló megsebzolták a vasutvonalakat, felszedték a síneket és lerombolták a táviró- és telefonközpontokat. A zavargások az éjszakai órákban is tartottak.

A délutáni minisztertanács intézkedéseinek nyomán, éjszaka elindultak a kirendelt csapatok a zavargások színhelye felé. Később a kormány jónak látta egy csatahajó kirendelését is, amely teljes hadfelszereléssel Barcelona felé vette útját.

Kedvezőtlenül kommentálja Ghica külügyminiszter külföldi nyilatkozatát az osztrák sajtó

Végleg megszakadtak a rigai tárgyalások

Prágából jelentik: Ghica román külügyminiszter ma elutazott Prágából és Páris felé vette útját. A pályaudvarra Benes csehszlovák külügyminiszter, valamint a román, lengyel, francia és jugoszláv követek kísérték ki.

Bécsből jelentik: A Neue Wiener Nachrichten Ghica külügyminiszter tegnapi nyilatkozatával kapcsolatban azt írja, hogy a külügyminiszterek, ha országukkal barátságos vagy semleges országokról nyilatkoznak, kerülni igyekeznek azt, hogy ezeket az országokat megbántsák. Ghica azonban ugylátszik, hogy nem akart tartózkodni ettől és éretlen bírálatot mondott Ausztriáról. Ausztria ezzel nem törődik, de viszont jönnek tartja ezt megjegyezni. Különben sem szükséges megmondani Ausztriának, hogy mik a bajai, mivel jól érzi, hogy „hol szorít a csizma.”

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul ma cikket ír Bethlen István gróf volt magyar miniszterelnök utazásairól, amelyek véleménye szerint közelről érintik Romániát. Felszólítja a kormányt, hogy nyilatkozzék, mit tud ezeknek az utazásoknak céljáról.

A Lupta ugyanebben a kérdésben ír és felemlíti, hogy a román-magyar perszonál unió tervét azok a magyar mágnások vetették fel, akik erdélyi földbirtokaikat akarják visszatéríteni. Felhívja a kormányt, hogy a legnagyobb óvatossággal kezelje ezt a kérdést.

A Lupta úgy értesül, hogy a rigai román-orsz. tárgyalások végkép megszakadtak és mint azt Ghica külügyminiszter már Prágában kijelentette, ebben a kérdésben személyesen folytat a külügyminiszter tárgyalásokat Gentben, Litvinov külügyi népbiztossal.

Valósággal lefejezték áldozataikat a Stirbey-uccai bestiális gyilkosok

A megdöbbentő gyilkosság újabb részlete — A volt minisztériumi vezérigazgatót és tüneményes szépségű leányát a saját szobalányuk gyilkoltatta meg a szeretőjével — Irásos vallomás a borzalmas büntett színhelyén

Bukovina felé szöktek a páratlan kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság tettesei

Bucurestiből jelentik: Bucuresti bünygyi hatóságait élénken foglalkoztatja az a borzalmas rablógyilkosság, amelyről mai számunkban már beszámoltunk és amelynek áldozatai Dumitrescu Anghel nyugdíjas mérnök, a kereskedelemügyi minisztérium volt vezérigazgatója és Lucia nevé gyönyörű szép leánya. A kegyetlen rablógyilkosságról, amely egész Bucuresti közvéleményét izgalomban tartja, újabb a következőket jelentik:

Halálos csend

Dumitrescu mérnök leányával együtt már évek óta lakik a Str. Stirbel Voda 94. számú házában. Előkelően berendezett lakásuk az épület második emeletén van. Ugy a mérnök, mint leánya mindennap délelőtt el szoktak hazulról távozni és ekkor a lakás Borcanu Eugénia szobaleány felügyelete alatt maradt. A napokban feltűnt a házbelieknek, hogy **vasárnap óta senkit sem láttak a Dumitrescu-féle lakásból kijönni.** Először mindenki azt hitte, hogy talán beteg a mérnök, vagy a leánya és ezért nem mutatkoznak, ezzel szemben viszont gyanús volt az a körülmény, hogy a szobaleány sem volt látható. A lakók egyike ekkor értesítette a kerületi rendőrséget, ahonnan Atanasiu komiszár, a kerületi rendőrség vezetője és még két másik rendőrtiszt szállott ki a helyszínre. Mivel többszöri kopogtatásra sem nyitották ki a lakás ajtaját, a rendőrtisztek betörték azt. Az előszobában minden a leg-

nagyobb rendben volt. Innen az ebédlőbe nyitottak be és itt **borzalmas látvány tárult eléjük.**

A zongora mellett feküdt hatalmas vértócsában Dumitrescu Lucia. A szerencsétlen urileány koponyája be volt zúzva, ezenkívül pedig nyaka keresztül volt vágva. A vágás oly mély volt, hogy a fejet majdnem teljesen eltávolította a törzstől.

A hatóság emberei az ebédlőből a szobába mentek és itt **újabb megdöbbentő kép fo-**

gadta őket. Közvetlenül a szalon ajtaja mögött, amely az előszobából nyílik, feküdt Dumitrescu mérnök holteste. A feje szét volt roncsozva, ezenkívül pedig a nyaka épp úgy, mint leányának, keresztül volt vágva. A kerületi rendőrség vezetője az esetről azonnal értesítette felettes hatóságait és alig fél óra leforgása alatt már bizottság szállott ki a helyszínre. A megjelent rendőrbizottság hozzáfogott a vizsgálathoz és a helyszíni szemle megejtése után a rablógyilkosság lefolyása a hatóságok szerint a következőképpen történt:

A mérnök leánya vasárnap este körülbelül fél 10 óra tájban érkezhetett haza. Bement a hálószobájába és levetkőzött. Nem tudni mi okból, a leány levetkőzve átment az ebédlőbe és a gyilkos, aki itt volt **elrejtőzve, hirtelen rátámadt és baltával fejbe vágta.** Amikor a leány a földre zuhant, a gyilkos egy nagy konyhakéssel keresztül vágta a nyakát. Miután a bestiális gyilkos végzett a leánnyal, átment a dolgozó-szobába és az ajtó mögé bujt el. Nemsokkal később hazaérkezett az idős mérnök is és a szalonon keresztül dolgozó-szobájába ment. Amikor benyitott az ajtón, hirtelen fejsze csapás érte. A **megrémt ember nem vesztette el eszméletét és gyorsan visszafordulva a szalonba rohant.** A gyilkos utána szaladt és az ajtónál utólérve a mérnököt, egy újabb fejsze csapást mért annak fejére. Dumitrescu ekkor a földre zuhant és elvesztette eszméletét. A gyilkos ezután elővette a konyhakést és második áldozatának nyakát is elmeteszte.

A gyilkosok írásos önvallomása

A hatóság emberei a szalonban egy kis asztalkán a következő szövegű cédulát találtak:

„Ne üldözzenek. Mi vagyunk a gyilkosok. Pénzt nem találtunk.”

A rendőrség ebből a cédulából megállapította, hogy a gyilkosságot a szobaleány követte el, aki egyébként büntetett előéletű, ezenkívül pedig egy Morarus Vasile nevé barátja is segédkezett neki. Megállapítást nyert, hogy az a Morarus nevé ember **nemrég fejszével meggyilkolta édesapját,** azután pedig Bucurestibe szökött, ahol sikerült üldözői elől eltűnnie. A detektívek egyébként megtalálták a fejszét és a konyhakést is, amellyel a büntettet végrehajtották. Az az általános vélemény, hogy a gyilkosok Bucovinába szöktek. A nyomozás erőteljesen folyik.

Bűnvádi feljelentést tettek a rendőrségen a Select-mozgó ruhatárosa ellen

Alexander Béláné és az összegeket nem fizette vissza

Sorozatos feljelentések ügyében indított nyomozást az aradi rendőrség bünygyi osztálya. Az ügyek néhány hónapra nyulnak vissza, amikor is Panaitescu Péter, a Román Zeneszerzők Egyesületének aradi megbízottja Alexander Béláné aradi lakossal együtt kibérelte a Select-mozgó büfféjét és ruhatárát. Később Panaitescu és Alexanderné között differenciák támadtak, amelyekből kifolyólag Panaitescu feljelentést tett az ügyészségen Alexanderné ellen, akitől — a feljelentés szerint — négyezer lejt követelt. Az ügyészség az aktákat a rendőrségre helyezte át, ahol Margescu komiszár kezdte meg a kihallgatásokat, amelyeknek során megállapítást nyert, hogy a négyezer lejt követelés elszámolási differenciából származott. Az akták tehát visszakerültek az ügyészségre, ahonnan azzal az utasítással küldték azokat ismét vissza a rendőrségre, hogy kérdezzék meg Alexandernét, hogy hajlandó-e a hites könyvszakértő kétezer lejt kitévő költségeit fedezni, mivel csak könyvvizsgálat után állapítható meg precízen, hogy vajon tényleg elszámolási differenciáról van-e szó. A rendőrség most ebben az ügyben beidézte Alexandernét.

Szinte Panaitescu feljelentésével egyidejűleg, majd pedig később is több feljelentés

futott be Alexander Béláné ellen és ezeknek a feljelentéseknek a száma hétre szaporodott. A feljelentéseket mind olyan egyének adták be, a kiket ruhatárosnak akartak felvenni a Select-mozgohoz és aiktól kaucióképen kétezer lejt lejt vettek fel: azonban sem állást nem kaptak, sem pedig pénzüket nem kapták vissza. A legutolsó feljelentést ugyancsak hasonló ügyben Püspöki Károly Str. Augustin 28. szám alatti cipész adta be. A rendőrség most annak megállapítására folytatja a vizsgálatot, hogy a feljelentések adatai mennyiben felelnek meg a valóságnak.

Romániai származásu

dr. Salaban, a pénzhamisító német professzor

Göttingből jelentik: Mint a Göttinger Tageblatt jelenti, Salaban dr. állítólagos egyetemi tanár, akit Berlinben néhány nappal ezelőtt pénzhamisítás miatt letartóztattak, 1916-ban a Voltaire-féle szennagykereskedés könyvelője volt. Ebben az időben beiratkozott a göttingi egyetemre, ahol most az ottlévő iratokból megállapították, hogy romániai származásu, amennyiben Csernovitzban született.

UJRA MEGINDULTAK

Magyarország és Csehszlovákia
közti a kereskedelmi tárgyalások

Budapestről jelentik: Magyarország és Csehszlovákia között a kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozólag ma újból megindultak Budapesten a tárgyalások.

A mai megbeszéléseken az árubehozatali céljait szolgáló devizák gazdálkodásáról esett szó, majd pedig a legújabb csehszlovák devizakorlátozó rendeletet tárgyalták meg. A megbeszéléseket a két ország delegátusai gyors tempóban naponta folytatják.

Egész Európa rendőrsége nyomoz a konstancai ember- rablók ügyében

AGATIEV tábornok a szovjet teljhatalmu megbízottja volt — Uldözés Európán keresztül — A feltűnő szépségű német nő rejtélyes szerepe — A belügyminisztérium és a sziguranacs-vezérigazgatóság hivatalos jelentései — Táviratváltás a párisi rendőrséggel

A »Filomela« görög gőzös leánykereskedők szolgálatában is állott

Bucurestiből jelentik: A Constantában leplezett bünszövetkezet ügyében a hatóságok változatlan eréllyel, éjjel-nappal folytatják a nyomozást. A vizsgálat eddigi állásáról még csak igen kevés szivárgott ki. A hatóságok ugyanis a legmélyebb hallgatásba burkolóznak, aminek következtében a kikötőben és Bucurestiben a legkülönbözőbb hírek keltek szárnyra. Ennek ellenére lassanként már kezd kialakulni az események láncolata.

Megállapítást nyert ugyanis, hogy Catapodis Spiridon, a »Filomela« kapitánya hétfőn érkezett meg a constantai kikötőbe, ahol szabályszerűen jelentkezett a révkapitányságnál. Catapodis kapitánnyal érkezett egy feltűnő szépségű nő is. A hölgy német származású, intelligens és rendkívül elegánsan öltözködik. A kapitány körülbelül 40 éves, ideges és mozgékony férfi.

A »Filomela« görög hajó megérkezése után négy férfi szállt le a hajóról, akik a Regina-szállóban béreltek lakást. A négy idegen ember nagy lakomákat csapott a szállodában, ez azonban senki előtt sem keltett feltűnést, mert gyakran megtörténik, hogy a kikötőbe érkező hajósok, hasonló mulatozásokat rendeznek. A négy tagu társaságot állítólag egy izben a kapitány is meglátogatta barátnője társaságában. Hogy ekkor mi történt közöttük és hogy miért történt a látogatása, annak tisztázására most folyik a nyomozás és ennek befejezte után fog csak kiderülni, hogy Catapodis kapitány tudott-e a négy férfi terveiről.

Hajsza a szovjet-áruló után

A bűnügyben az első feljelentést a konstantinápolyi belga követség egyik tagja tette meg, aki ugyanis figyelemmel kísérte a görög hajót. Ugyanekkor a bucuresti-i sziguranacsnak is megjelent egy feljelentő és bejelentette észrevételeit. A hatóságok eleinte titkolták ennek nevét, most már azonban tudott dolog, hogy ez a feljelentő Agatiev volt, akit a banda tulajdonképpen el akart rabolni, azért, mert Agatiev, aki a cárizmus alatt nagy szerepet játszott Oroszországban, Besszedovszky példáját követve, megtagadta a szovjet elismerését. Agatiev tábornok természetesen külföldre menekült ekkor, majd a szovjetkormány visszahívó parancsot adott ki, amit azonban Agatiev nem vett tudomásul. Moszkvából ekkor megbízást adtak annak a nemzetközi bandának, amelynek hivatása tisztán csak az, hogy ezeket a cárizmus alatt nagy szerepet játszott tisztviselőket, akik különböző, a szovjetet kellemetlenül érintő titkok birtokában vannak, elfogják és eltegyék láb alól. Ennek a nemzetközi bünszövetkezetnek tagjai ez a négy ember is, akik Agatievet a constantai kikötőben törbe csalták, mint azonban mai számunkban részletesen beszámoltunk róla, terveik nem sikerült, mert a sziguranca éppen az utolsó pillanatban, amikor áldozatukat már a hajóra akarták vinni, valamennyiüket letartóztatta. A négy ember közül kettőtől kiderült, hogy a GPU közvetlen alkalmazottai, míg a másik kettő a várnai központ tagjai, akik Agatievet már konstantinápolyi tartózkodása óta állandóan szemmel tartják.

Jelenleg az egyetlen személy, akit még főleg meddig titokzatosság vesz körül, a kapitány társaságában érkezett nő. A hatóságoknak azonban az a véleményük, hogy ez a hölgy egyszerű kalandornő, aki a kikötők jobb szállodáiban üti fel tanyáját és innen indul kalandra. Konkrét bizonyíték ezideig még nincsen a nő szerepét illetően és nincs kizárva, hogy az egész ügyben ártatlan, sőt az is lehetséges,

hogy a társaság, mint csalétket akarta őt később felhasználni.

Ezzel az emberrablási ügyvel kapcsolatban, a sziguranca még egy irányba is kiterjesztette a nyomozást. Az utóbbi időkben ugyanis a bucuresti-i és constacai rendőrhatságok számtalan feljelentést kaptak, amelyek szerint fiatal leányok nyomtalanul eltűntek. A kétségbeesett szülők és hozzátartozók állandóan a rendőrséget járták, azonban a legerélyesebb vizsgálat ellenére is, a hatóságok nem tudtak fényt deríteni a titokzatos eltűnésekre.

A belügyminisztérium ma egyébként kommunikét adott ki, amelyben megerősítette a constantai szovjet kémszervezetről szóló híreket és a következő hivatalos felvilágosítást fűzte hozzá:

Annak a személyiségnek a neve, akit a kémszervezet tagjai el akartak rabolni, Arutonov, aki Agabecov álnév alatt, két munkát int, amelyek híressé tették nevét. Az első a GPU-ról szól, míg a másik annak tevé-

risban Kutjepov tábornok elrablását is. A Filomela hajó tisztikarát és legénységét, összesen 25 embert letartóztatták és a hajón végzett kutatás alkalmával, rendkívül érdekes anyagot találtak, amelyek további nyomozásra adnak munkát egész Európa rendőrségének. A letartóztatottak nem tagadnak és a vallomások befejezése során minden napvilágra fog derülni.

A constantai letartóztatott GPU-ügynökök ügyében ma folytatták a vizsgálatot. A vallomások során az ügynökök egyike, egy matróz, bevallotta, hogy parancsa volt Arutonov meggyilkolására. A személyazonossági megállapítások alkalmával kiderült, hogy a letartóztatottak között van egy párisi francia vendéglős is, aki Kutjepov tábornok eltűnése alkalmával szintén gyanuba került.

Hivatalos jelentés Agatievről

A Constantában elfogott szovjet-terroristák ügyében ma a sziguranca is adott ki hivatalos jelentést, amely szerint az orosz tábornokot, akit el akartak rabolni, Agabekov-Arutonov Györgynek hívják. Ő szervezte meg a GPU-t Szerbiában, Afganisztánban, Beludzsisztánban és Kinában, majd Konstantinápolyban. Itt találkozott Trotskij volt népbiztossal, aki már ekkor száműzetésben volt és benső baráti viszonyba lépett vele. Ekkor visszahívták Oroszországba, de a parancsnak nem tett eleget. 1930-ban Belgiumban könyvet adott ki, amelyben leplezte a Csekát és a GPU-t. Ezért halálra ítélték és megbízták Grisa Alexej és Toncsev orosz terroristákat, hogy rabolják el, vagy öljék meg. Ezek hozzákezdtek a tábornok üldözéséhez, egész haditervet dolgoztak ki, több izben akarták kelepécebe csalni, leg-

Elérkezett a várva várt nap!

Viktória és a huszárja,

mely a világsiker aratott operettnek kitűnően sikerült filmváltozata. Abrahám Pál fülbemászó, örökszép muzsikája nagyszerűen érvényesül ebben a szenzációs filmben, melynek tökéletes rendezéséről a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak szakmai körökben. Bámulatosan összhangban van a mesteri rendezés, a rendkívül hangulatos zene és a szenzációsan sikerült, kiváló szereposztás

Meghódítottuk a világot! . . .

— ezt nyugodtan elmondhatják a főszereplők: Friedel Schuster, Else Eisler, Gretl Theimer, Petrovich Iván, Verebes Ernő, Michael Bohnen, Willy Stettner.

Premier!

CENTRAL.

Premier!

kenységét ismerteti. Arutonov szervezte meg a GPU szolgálatot Szerbiában, Afganisztánban, Beludzsisztánban és Indiában, majd Sztambulban vetette meg lábát. Azonban a GPU előtt ismeretessé vált Trockijjal való összeköttetése és ez gyanút keltett Arutonov iránt. Visszahívták Moszkvába, azonban Arutonov megérezte a veszélyt és így nem volt hajlandó visszatérni. Előbb Párisba ment, ahol megírta két művét, majd Brüsszelbe menekült a GPU ágenseinek üldözése elől. A GPU ügynökei csalták Constantába, mert megbízásuk volt a központtól arra, hogy elrabolják Arutonovot. A rendőrség kérdésre Arutonov Romániába való érkezésekor feltárta helyzetét és védelmet kért. A rablási terv megvalósulása után, elhatározták a kémszervezet tagjai, hogy Arutonovot minden áron elteszik láb alól, azonban a rendőrség közbelépése megmentette az író életét. A kémszervezet embereit a rendőrség letartóztatja, akik teljes beismerésben vannak.

Otesscu belügyi alminiszter ma nyilatkozott Agabecov orosz tábornok elrablására irányuló bolsevista akcióról és kijelentette, hogy a hatóságok a kellő elővigyázatossággal dolgoztak és sikerült leleplezni a Filomela hajó és egész társaságának üzemelt. Valószínű, hogy ezek a tettek követnék el annak idején Pá-

utóbb Constantában, de értesítette a sziguranacsnak, amely megmentette attól, hogy a »Filomela« hajón Oroszországba szállítsák és az egész terrorista társaságot elfogták. Grisa Alexej legutóbb egy mulatság alkalmával agyon akarta löni a tábornokot, de a sziguranca óvatossága megakadályozta a gyilkosságot.

A Kutjepov-eset szála is Constantába vezetnek

Párisból jelentik: A constantai szovjet-kémek leleplezésének ügyét a francia rendőrség élénk figyelemmel kíséri, annál is inkább, mivel összefüggést lát Kutjepov eltűnése, valamint Agatiev tervezett elrablása között. Különös érdeklődést keltett a constantai démoni nő szerepe, mivel úgy hiszik, hogy azonos az a szürke ruhába öltözött nővel, aki Kutjepov eltűnésénél közrejátzott. A párisi rendőrség most újból tanulmányozni fogja Kutjepov eltűnésének a körülményeit és érintkezésbe lép a román rendőrséggel, amelytől részletes felvilágosításokat kért az elfogatás körülményeire és előzményeire vonatkozólag.

Megállapítást nyert, hogy Katanodis 18 hónappal ezelőtt Párisban járt, ahol felajánlotta a francia kormánynak, hogy elárulja a GPU titkait. A francia kormány azonban angol intervencióra kiutasította az országból.

Póstatisztviselők bálja 23-án a Központiban.

Tiltakozó meetingre készültek vasárnap Kolozsváron a nyugdíjasok

A tervezett 15 százalékos csökkentés a valóságban 40 százalékos lett — Pop Valer volt kormánybiztos felhívással fordul Erdély és Bánát nyugdíjasaihoz
Nem engedélyezték a belügyminisztériumban a kolozsvári gyűlést

A kormány — mint ismeretes — az új költségvetésben a nyugdíjasok illetményeit is csökkentette. Az eredeti terv szerint a redukálás legfeljebb 15 százalékat tette volna ki a nyugdíjaknak, azonban a pénzügyigazgatóságokhoz leérkezett rendelet szerint a valóságban ez közel negyven százalékos csökkentésnek felelt volna meg. A rendelet a gyakorlatban nem nyert még alkalmazást, mivel a nyugdíjakat január hónapban nem folyósították, a nyugdíjasok szövetsége azonban már felemelte tiltakozó szavát a nyugdíjsökkentés ellen.

Elhatározták, hogy Kolozsváron tiltakozó monstre gyűlést tartanak, melyen részt vesz minden város nyugdíjas szövetségének kiküldöttje. A gyűlés időpontját vasárnapra, január 24-re tűzték ki és ezzel kapcsolatban Pop Valer, nyugalmazott kormánybiztos a következő felhívással fordul a nyugdíjasokhoz:

Felhívás az erdélyi és bánáti összes nyugdíj-egyesületekhez!

Mintán a kormány f. hó 24-én d. e. 10 órára a kolozsvári városháza dísztermében engedélyezte az országos nyugdíjas tiltakozó kongresszust, melyet az alább közölt tárgysorozattal tartunk meg, felkérem az összes vármegyei és városi egyesületeket, hogy ezen kongresszuson legalább két delegálttal képviseltesék magukat.

A megyei egyesületek megbízottjai a vármegyéjük összes nyugdíjszámáról egy részletes memorandumot hozzanak magukkal, hogy azt a kongresszus elé terjeszthessük. Csatlakozásukat táviratilag is bejelenthetik.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó. 2. A gyűlés megalakulása.

Aradváros bálján dől el, hogy ki Aradon a leg-szimpatikusabb férfi

Kitünő hangulatnak ígérkezik a szombat esti bál

Az idei báliszezon eseménye lesz a szombat esti „Aradváros Bálja”, melyet a munkanélküliek javára rendeznek a megyei prefektúra összes termeiben. Erre az alkalomra kitünő izléses és nagy ambícióval díszítették fel a megyeháza tágas, szép termeit és minden előkészület megtörtént arra nézve, hogy „Aradváros Bálja”, minden eddigi estélynél igényesebben sikerüljön.

Arad valamennyi jótékony egyesülete részt vesz a rendezés munkálataiban. A nagyszabású táncestély egész sereg meglepetéssel és válogatott programmal szolgál, mely biztosítja a közönség szórakozását. Nagy tombola, bálkirálynőválasztás, a város legszimpatikusabb férjének megválasztása, táncverseny, szerencsajáték és még más, különféle meglepetések képezik a bál szórakoztató programját. A közönség kényelmét szolgálja a fővárosi jellegű bár-terem, valamint három tágas étterem céljára berendezett helyiség. (A bál rendezését technikailag a Dacia étterem vállalta el, amely a hideg és meleg ételek, italok felszolgálását vállalta magára. A fogyasztás arányában befolyó jövedelemből a Dacia kávéház tulajdonosai 20 százalék kedvezményt ajánlottak fel a munkanélküliek javára.)

A rendezőség felkéri mindazokat, akiknek személyesen nem kézbesíthették ki a meghívót, amely egyúttal belépőjegyül is szolgál, hogy meghívóikat vegyék át a Domán Sándorcég, az Oláh és Sándor papírkereskedések, valamint a Fibra nagyáruház pénztáránál, vagy pedig a városháza 31. számú földszinti szobájában, a Munkanélküli Hivatalban.

3. Az alapszabályok tárgyalása. 4. Tisztviselőkar végleges megválasztása. 5. A nyugdíjasok helyzetének minden szempontból való megvitatása. 6. Esetleges indítványok. 7. Elnöki zárószó.

Az erdélyi és bánáti Nyugdíjas Szövetség elnöke: Pop Valer, nyug. kormánybiztos.

Amint Bucurestiből jelentik, ott a január 24-i ünnep alkalmával tartják országos kongresszusukat a nyugdíjasok. A kongresszus elsősorban a nyugdíjleszállító minisztertanácsi jegyzőkönyv visszavonását kéri, a levonásmentes nyugdíjhatár megállapítását 5000 leire felemelni és a progresszív rendszerű nyugdíjszámítás alkalmazását. A kolozsvári nyugdíjas gyűlést azonban a belügyminisztérium rendelkezése alapján nem engedélyezték.

Front alakult a Székelyföldön az erdélyi róm. kath. Státus védelmére

Az udvarhelymegyei katolikus Népszövetség memorandumot intézett Dolci pápai nunciushoz — A memorandum szövege — Közbenjárásra kérték fel a bucuresti-i pápai követet

A római katolikus Státus ismeretes ügyével kapcsolatban, megkezdődött a védelmi akció. Az udvarhelyi római katolikus székelység többszáz éves testülete: a római katolikus Népszövetség legutóbbi intézőbizottsági ülésén terjedelmes memorandumot szövegeztek meg és fogadtak el, amelyet Dolci pápai nuncius útján Rómába küldöttek. A Dolci bíborshoz eljuttatott memorandum egyes részeit alább közöljük:

— Megdöbbenéssel és aggodalommal látjuk azokat a támadásokat, amelyeket egyes román lapok, mintegy két hónap óta, szinte nap-nap után intéznek „Erdélyi római katolikus Státus”-unk és annak tiszteletreméltó vezetői s ezek között különösen fenkölt jellemű püspökünk, gróf Majláth Gusztáv Károly ellen. Aggodalmunkat növeli az a körülmény, hogy hivatalos tényezők nemhogy gátat vetni igyekeznének eme társadalmi békét bontó sajtóhadjáratnak, hanem tétlenségükkel a támadások merészségét nemcsak növelik, de adott esetben Státusunk tiszteletreméltó vezetőivel szemben eljárást folytatva, annak hivatalos színezetet is adnak.

— Erdély katolikusainak hitbuzgóságából fakadó áldozatkészsége, hosszú évszázadok kitartó munkájával hozta létre Státusunk önkormányzati intézményét, hogy erős fundamentumra és összefogó kapcsa legyen a hívők vallás-erkölcsös nevelésének és hitéleti fejlődésének. Így fejlődött Státusunk, mint az erdélyi püspökség vegyonkezelő szerve s nemes hivatását, minden időben fényesen betöltötte. Az elfogult sovinizmus ösztönzi most támadóinkat, hogy még a vallási élet szétrombolásával is nyomorgassák szenvedő fajunkat s hogy elköpöztessék a földreformból még megmaradt vagyion roncseit, szétrombolják a hitélet erős fundamentumát és összefogó kapcsát. Az erdélyi római katolikus Népszövetség udvarhelymegyei tagozatának mintegy 50.000 hívőt képviselő intézőbizottsága szorongatott helyzetben nem találván más menedéket, Excellenciához fordul vallási sérelmeivel, legalázatosabban kérve Excellenciát, juttassa el mélyen sebzett lelkünk panaszát Szent Atyánk fülelhez, hogy nemzetek felett álló tekintélyével, járjon közbe a kormánynál és védelmezze meg szeretett püspökünket, gróf Majláth G. Károlyt, ki mindig csak jót cselekedett, igazságban élt s példájával és szavaival csak ezt

A községek költségvetéseit

legalább 30 százalékkal kell redukálni — Lázár Ágoston dr. utasítása az aradmegyei községek vezetőségeihez

Dr. Lázár Ágoston, Aradmegye közigazgatási igazgatója, a mai nap folyamán hivatalos utasításokat küldött az egyes aradmegyei községek közigazgatási vezetőségeihez. Utasításában felszólította az aradmegyei községek élén álló interimár-bizottságokat, hogy mielőbb fogjanak hozzá az 1932. évi költségvetéseik elkészítéséhez.

Lázár dr. a részletes utasításban kifejti, hogy a költségvetéseknek a legtakarékosabb gazdasági elvek alapján kell elkészülniük. Tehát csupán csak azokat a költségeket vehetik fel a költségvetés kereteibe az egyes községek vezetőségei, amelyeknek folyósítása mulhatatlanul szükséges. A követendő elv az, hogy az új költségvetéseknek legalább 30 százalékkal alacsonyabb összeggel kell végződnie, mint amekkora summákkal az előző évi költségvetéseket zárták.

hirdettel! Védelmezze meg őseink áldozataiból, unokáik hit-erkölcsi életének alapjává kifejlődött Státusunkat a jogtörő kapzsiság ellen, hogy magasztos rendeltetését kath. Anyaszentegyházunk gyarapodására, továbbra is betölthesse!

S végül alázatosan kérjük Excellenciát is, hogy ügyünkben haladéktalanul járjon közbe Románia kormánynál.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház heti műsora, Pénteken: Román előadás. Szombaton délután 4-kor: Hófehérke és a hét törpe. Gyermekelőadás. Nagyon olcsó mozihelyárakkal. Sorozatszám: 120. Este: Mosoly országa. Sorozatszám: 121.

* Szombaton: Hófehérke és Mosoly országa. Szombaton délután a jó gyermekek megjutalmazására gyermekelőadást tart a színház igazgatósága. Ez alkalommal a gyermekmesék legnépszerűbbje: a „Hófehérke és a hét törpe” kerül színre. Miután nagyon olcsó mozihelyárak mellett tartja meg a színház igazgatósága az előadást, minden szülőnek módjában áll megörvendeztetni gyermekét azzal, hogy az oly sokszor elhangzott mesét a színpad való megvilágításában láthassa. — Ugyancsak szombaton esti előadásban az operettegyüttes feleleveníti az idei szezonsláger, a „Mosoly országa”-t. Zöldhelyi Anna, Major Kató, László Andor, Felhő Ervin játsszák a vezetős szerepeket.

* A Lippai Munkás Dalegylet mulatsága. Szombaton, folyó hó 23-án este fél 9 órai kezdettel tartja meg a Lippai Munkás Dalegylet táncos egybekötött műsoros estélyét, a Japán szálloda termeiben. Az egyület ének-kar, Réva y Emil karnaggyal az élén, hetek óta készül a nagyszabású igérkező estélyre, a műkedvelő gárda pedig élvezetesebbnél-élvezetesebb műsorszámok betanulásával igyekszik a közönség szórakoztatásáról gondoskodni.

* A Liszt Ferenc Zenekari Egyesület és a Melódia Magyar Dalkör folyó hó 26-án, kedden este, a Magyar Otthon nagytermében házi hangversenyt rendez. Az elmúlt év novemberében, a Kulturpalotában, oly előnyösen és nagy sikerrel bemutatkozott egyesületek a házi hangversenyén szép műsorrall lépnek dobogóra s precíz játékkal a közönséget bizonyára most is magukkal fogják ragadni.

H I R E K

Szent-Márk-téri csendélet Aradon

Ha másban nem is hasonlít Aradváros Velencéhez, a galambszaporulat terén hamarosan „tulszárnyalja” a lagunák legendás városát. Ott üldögélnek naphosszat a fehérszárnyú vagy tarkatollú, csicsergő kedves jóságok a Minorita-templom kőszentjeinek ruharedőzeteiben. Százával és százával repkednek a korzón tovasiető emberek feje fölött és ruhát, kalapot megvető elszántsággal kell rendelkeznie annak, aki meg mer állni egy kis traccsra a karsu templomszlopok árnyékában vagy a templom lépcsőin.

A szegény kis jóságok azonban valóságos éhínség elé néztek lassanként. Minél több lett az éhes csőr a templom kupolája alatt, annál inkább beköszöntött a szükség. A galamb-társadalom vállalkozóbb szellemű fiatal generációja egy szép napon fogta magát és kivándorolt. Megindultak új hazát, új táplálékot keresni. Felfedezték az Arad-Csanádi Takarékpénztár kőszlopai között elterülő ígért-földet és itt le is telepedtek. Később aztán el látogattak a szomszédos ACSEV-palota tetejére, valamint a pénzügyigazgatóság épületének oromzatára is és hangos turbékolásukkal felverték az egész környéket. Nehéz idők járnak ma mindenfelé, a kis „munkanélküliek” bizony keservesen keresték táplálékukat és innen is, onnan is elhessegették őket. Bizony manapság az épületek tisztántartása is sokba kerül, no meg a ki-be járó ügyfelek ruháit sem adják ingyen a boltban! Így aztán a galambok elszaporodott „társadalmá” üresítő krízis elé nézett.

Ekkor jelent meg a láthatáron — jobban mondva a Városháza előtti kis téren — a galambok mentőangyala. Borlodán nyugalmazott törvényszéki igazgató személyében. Aki maga is a nyugdíjasok bizonytalan kenverére van utalva, de azért megessett a szíve a galambok éhező csapatán. Lelkes vadászember léte olyan buzgón eteti minden nap a galambjait, mintha soha sem emelt volna fegyvert egyetlen élőlényre sem. A kedves madárkák a vállára szállnak, tenyeréből esznek és körülveszik, mint anyjukat a gyermekek... Ez a barátságos kép önkéntelenül a velencei Szent Márk-tér anizkszkátyákon agyoncsépett idillikus jeleneteit juttatja eszünkbe és talán nem is kell színes fantázia ahhoz, hogy bejósoljuk a Szent Márk-tér teljes leveretését. Egy szép napon eszükbe juthat a velencei galamboknak is kivándorolni Aradra, ahol Borlodán bácsi szívesen látja őket. Csak jöjjenek minél többen, legalább hozzánk jön a külföldiek tömege is — ha galambokat akarnak etetni a flaszteron... (cs. p.)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Lényeges változásra egyelőre nincs kilátás, legfeljebb a ködtakaró felszakadása lehetséges.

— **Venizelos Mussolininél tett látogatást.** Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök ma fogadta Venizelos görög miniszterelnököt, aki Mussolininél távozva, Grandi külügyminisztert keresie fel.

— **Feloszlatták a japán parlamentet.** Párisból jelentik: A Rengo-iroda tokiói jelentése szerint a japán parlamentet ma délután feloszlatták. Az új választások február 20-ra vannak kitűzve.

— **Bezárták a sorocai zsidó liceumot.** Bucarestből jelentik: A belügyminiszter rendeletet adott ki a sorocai liceum azonnali bezárására. A bucaresti-i zsidó párt és szervezetek a kormány-nál interveniálnak az intézkedés visszavonása iránt.

— **A Heimwehrt az osztrák nagyipar szubvencionálja.** Bécsből jelentik: Az Osztrák Nagyiparosok Egyesülete 18 ezer schilling szubvenciót szavazott meg a Starhemberg vezetése alatt álló Heimwehrtnek. Ez a szubvenció mintegy válasz kíván lenni az osztrák hatóságoknak arra a lépésére, amellyel házkutatást tartottak legutóbb az egyesület elnökeinek: Urbánnak a lakásán, ahol fegyverek után kutattak. A Heimwehr régebben is kapott a nagyiparosoktól szubvenciót, azonban azt nemrégiben megvonták, míg most ismét megadták.

Ötvenezer lejt nyert sorsjegyen a Dácia-kávéház pénztárosnője

Goron Viktória szerencsése — Egy boldog nyerővel újra több van Aradon — Végre egy sorsjegy-nyeremény, amely körül nincs semmi komplikáció...

Arad sorsjegytulajdonosainak, úgy látszik, hogy különleges szerencséje van a nyeremények körül. Nemrégiben tízezer lejt nyert egy aradi sorsjegytulajdonos, legutóbb pedig a Zsidó Kórház sorsjátékának milliós főnyereménye egy arádmegyei kereskedő, Pless Béla házába kopogtatott be. (Támadt is ugyan elég bonyodalom e körül: a sorsjegy már nincs Pless Béla tulajdonában és még mindig nyílt kérdés, hogy vajon a millió az ő tulajdonába kerül-e s ha igen — mikor? ... Visszatérve azonban az aradi sorsjegytulajdonosok szerencséjére: a boldog nyerőknek száma ma ismét eggyel szaporodott.

Talán nem is ma, hanem helyesebben mondva: tegnap, de a szerencsés nyerő csak ma tudta

meg, hogy ötvenezer lejjel gazdagabb lett. Mert ötvenezer lejről van szó. A boldog nyerő pedig Goron Viktória, a „Dácia” kávéház pénztárosnője, aki nemrégiben egy Református Kórház-sorsjegyet vásárolt. A húzás tudvalevőleg tegnap volt és ennek során kihúzták Goron Viktória sorsjegyét is, ötvenezer lejt nyereménnyel. Ma délután aztán a sorsjáték aradi megbízottja tudatta Goron Viktóriával, hogy ötvenezer lejt nyert. A sorsjegyet természetesen eljuttatják a kórház-intézettséghez, amely annak vétele után kiutalja a nyereményt. Remélhetőleg nem lesz vele annyi baj és bonyodalom, mint a milliós főnyeremény-nyel, Goron Viktória — a nyereményen kívül — talán ennek örül a legjobban...

Vizsgálat indult ellene — magyar-barátságért

Bucurestiből jelentik: Burlea és Tip-lea mármarosai szenátorok a közoktatásügyi minisztériumban bejelentést tettek Serban mármaroszigeti iskolaigazgató ellen, hogy túlságosan magyarbarát. Meg is indult a vizsgálat az ügyben, de eredménytelenül végződött. Ma megjelent a két szenátor a kultuszminisztériumban és felelősségre vonták Bratu vezérigazgatót és a vizsgálat eredménytelensége feletti vita során olyan kijelentést tettek, hogy Bratut megvesztegették, amit a vezérigazgató a legerélyesebben kikért magának. Az incidens vége az lett, hogy a két szenátor panaszt tett Iorga miniszterelnöknel a vezérigazgató ellen, mire a miniszterelnök elrendelte az ügyben a fegyelmi vizsgálatot.

— **Kedvezmény rönkia-szállításra.** Bucarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a rönkia szállítására — egész vonatszerelvény esetén — 10 százalék kedvezményt ad. A rendelet ma lép életbe és május elsejéig marad érvényben.

— **Munkanélküliek és rendőrök összeütközése.** Rybnikből jelentik: A németországi Rybnik városban a munkanélküliek ma gyűlést tartottak. A gyűlés után összeütköztek a rendőrséggel és ennek során egy munkanélküli meghalt, míg három járőrköl súlyosan megsebesült.

— **Másfélévi börtönt kapott Gandhi fia.** Londonból jelentik: Ramdas Gandhit, a hindu népzézer legifjabb fiát, a bíróság ma 18 havi szigorított börtönnre ítélte.

— **Golyó akadt meg a szívburoklatában.** Londonból jelentik: A Pennsylvániában fekvő Lancaster városkában, egy Robert Leonard nevű 13 éves fiú kezében elsült a töltött vadászfegyver. A golyó a szívburoklatban akadt meg. A fiut beszállították a kórházba, ahol hetekig élet és halál között lebegett. Végül is a fiatal szervezet győztesként került ki az élet-halál harcából és Robert Leonard gyógyultán elhagyhatta a kórházat. A golyót azonban nem merték operatív uton eltávolítani, mert az biztos halált jelentett volna a fiúra nézve, így a fiatal Robert Leonard élete végéig a szívburoklatában fogja viselni a véletlen szerencsétlenség következtében szerzett golyót.

Kerékpár zománcozást,

javitást és villanyszerelést olcsón készít:

Schwarz Arpád műszerész, v. Lázár Vilmos-ucca 1. sz.

— **Egy takarékpénztári igazgató véres csatájában.** Bécsből jelentik: Dr. Neuber Adolf, steyri takarékpénztári igazgató ma lakásán agyonlőtte feleségét és fiát, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. Az igazgató felesége és fia nyomban meghaltak, míg Neubert életveszélyes sebesüléssel szállították kórházba, ahol jelenleg a halállal vívódik. Bucsurevelében nem ad felvilágosítást tettének okáról.

Exhumálták a Calea Grivitei uti gyilkosság egyik áldozatát

A gyilkossággal gyanúsított rokon hidegvérrel nézte végig a boncolást

Bucurestiből jelentik: Még élénk emlékezetben van az a bestialis módon elkövetett két-tós gyilkosság, amelynek áldozatai Serban bucaresti-i mészáros felesége és kisleánya. A gyilkosság elkövetésének gyanújával letartóztatták Serban mészáros bátyját, akinél a házkutatás alkalmával egy véres konyhakést találtak, amelyről megállapították, hogy a foltok embervértől származnak. Ma exhumálták a meggyilkolt kisleány holttestét. A boncolásnál a gyilkossággal vádolt Serban is jelen volt. A vádlott a boncolás ideje alatt teljesen cinkusan viselkedett és nyugodtan nézte végig a holttest felboncolását. A boncolás alkalmával megállapították, hogy a szurások, amelyek a gyermek halálát előidézték, attól a késtől származnak, melyet Serban lakásán találtak. A gyilkossággal vádolt Serban azonban egyelőre konok tagadásban van és a boncolás alkalmával felmerült döntő bizonyíték sem bírta beismérésre. Ezzel szemben azonban alibit nem tud igazolni, ami szintén súlyos bizonyíték Serban ellen.

— **Egy minisztériumi tisztviselő revolveres merénylete egy nő miatt.** Budapestről jelentik: A Pongrác-ucca 17. szám alatt, Reinhardt Ödön, a földművelésügyi minisztérium egyik tisztviselője, ma este egy revolverkővéssel, balcombján megsebesítette Liebe István lakatos. Liebe István felesége ugyanis néhány héttel ezelőtt elhagyta férjét és Reinhardt-hoz költözött. Liebe ma megjelent Reinhterjen vissza hozzá. Amikor ez azt válaszolta, hogy ezt nem hajlandó megtenni, Liebe kést rántott elő. Reinhardt ekkor riasztó lövést adott le, majd, amikor látta, hogy Liebe nem hagyja el a lakást, annak bal combjába lőtt. Az ügyben a rendőrség bevezette a vizsgálatot és megkezdte a kihallgatásokat.

— **Megindult a london-fokvárosi repülőforgalom.** Londonból jelentik: Ma nyílt meg a london-fokvárosi repülőforgalom. Az első repülőgép három utassal és 20 ezer levéllel indult. A gép a nyolc ezer mérföldnyi utat üzen egy nap alatt teszi meg.

— **Elhunyt az aradi rendőrség egy detektívje.** Ma hajnali négy órakor meghalt az aradi rendőrség egyik detektívje, Habacu Demeter, aki a negyedik kerületi rendőrségnél működött. Habacu már évek óta állott az aradi rendőrség szolgálatában.

— **Hirtelen halál.** Hirtelen halálról tett jelentést tegnap este az aradi rendőrségnek Kádár Miklós Radnai-ut 232. szám alatti lakásán, az este ugyanis hirtelen meghalt Tóbas György szombatani-i lakos. A kizsállhatósági orvos megállapította, hogy bűnt nem forog fenn és, hogy Tabas György természetes halállal hunyt el.

Százezer lej szubvenciót kért Aradvárosától dr. Janovics Jenő szinigazgató

**A rossz gazdasági viszonyok
dacára úgy a közönséggel,
mint színészeivel szemben eleget tett vállalt kötelezettségeinek — Titkos
Ilona nyitja meg februárban a vendégszerepléseket**

**Dr. Janovics Jenő nyilatkozik az Aradi Közlönynek a szubvenció-
kérés indokairól és az irredentavádokról, amelyekkel kapcsolatosan
azt hiesztelik, hogy koncesszióját visszavonják...**

Dr. Janovics Jenő, az arad—temesvár—nagyvárad—kolozsvári erdélyi magyar szin-
társulatok igazgatója, aki szerdán este Aradra
érkezett, csütörtökön délelőtt megjelent dr.
Radu Cornél interimár-bizottsági elnök hivata-
lában. Az aradi magyar szinintársulat igazgatója
beadványt intézett a város interimár-bizottsági
elnökéhez, amelyben kéri Aradváros vezetősé-
gét, hogy az aradi magyar szinintársulat szá-
mára a város kulturális alapjaiból 100.000 lej
szubvenciót juttasson.

Az aradi magyar szinigazgató rámutatott
arra a körülményre, hogy tíz nappal az aradi
magyar színészezőn hivatalos befejezése előtt
nyugodt lelkiismerettel vallja, hogy kötelezett-
ségeinek a kedvezőtlen viszonyok ellenére is
mindenkor a legpontosabban eleget tett. Bizo-
nyára tudja a városi interimár-bizottság is,
milyen emberfeletti nehézségekkel kellett meg-
küzdnie, mivel a jelenlegi gazdasági krízis el-
sősorban is a színházakon érezteti hatását,
mert hiszen a kenyérről és a ruháról nem le-
het lemondani, de a színházról igen. Az aradi
magyar szinintársulat átlagos bevételei — jelen-
tette Janovics Jenő dr. — a kiadásoknál még
a felét sem fedezték és így súlyos százezreket
kellett ráfizetnie arra a három és fél hónapra,
mialatt a társulat aradi tagjai megszakítás nél-
kül az aradi színházban működtek. Ennek el-
lenére úgy a színház aktív tagjaival, mint a
tényleges munkásaival és zenészeivel szemben
— mint minden más szükséglettel szemben —
az utolsó bantig eleget tett vállalt kötelezett-
ségeinek.

Janovics Jenő dr. ezután a százezer lejes
városi segély kérésének alátámasztására több
érdekes argumentumot hozott fel, amelyeket az
alábbiakban ismertetünk:

Az elmúlt 1930—1931-es aradi magyar
színiévi időtartama alatt Szendrey Mihály
volt szinigazgató számára a város tanács biz-
tosította a színházi ruhatár teljes jövedelmét.
Ez a tétel az előző szinigazgató számára leg-
alább 100—120.000 lej jövedelmet jelentett. Ezt
a jövedelmi forrást Aradváros interimár-bi-
zottsága Janovics Jenőtől megvonta, holott
annál is inkább átengedhetné volna, mivel szin-
igazgató-elődjének ugyancsak Aradváros elő-
ző tanácsa a ruhatár jövedelmének átengedé-
sén felül még készpénz-szubvenciót is adomá-
nyozott.

**Amiket Aradon nem kapott meg
a szinigazgató...**

A színházi ruhatár ügye különben annál is
inkább figyelmet érdemel, mivel a város veze-
tősége azzal az indokkal vonta vissza a szin-
igazgatónak ezt a jövedelmi forrását, hogy an-
nak bevételeiből a város szisztematikusán
rendbehozza a színház diszlettárát. Ezzel
szemben a diszletteket Janovics Jenő dr. a
maga költségére festettette át, minek folytán
megtányos, hogy a ruhatári jövedelem tényleg
a szinintársulatot illesse.

A továbbiak során a szinigazgató előter-
jesztésében arra a körülményre mutatott rá,
hogy Temesváron és Nagyváradon a városok
vezetősége ingyen tüstét, ingyen világítást,
technikai és jegyszedő-személyzetet bocsáj-
tottak a kisebbségi szinigazgató rendelkezésé-
re. Ezzel szemben Aradon ezeket a költségeket
is Janovicsnak kellett viselnie. Tekintve azt,
hogy neki szándéka még továbbra is híven
betartani a város vezetőségével szemben vál-
talt kötelezettségeit, amennyiben még február
hó első felében is előadásokat kíván rendezni
Aradon, hogy aztán a nyári hónapok alatt ját-
szassa le a vállalt 40 aradi színházi előadást,
kéri Aradváros vezetőségét, hogy tekintse
megtányos szempontból beadványát és döntson

felette kedvező szellemben.

Radu Cornél dr. az aradi magyar szin-
igazgató beadványára vonatkozólag kijelen-
tette, hogy Janovics Jenő dr. kérésének telje-
sítése költségvetési okokból komoly akadá-
lyokba ütközik. Aradváros 1932. évi. már bel-
ügyminiszterileg jóváhagyott költségvetésének
színházi segélyalapja mindössze 30.000 lej. Eb-
ből az összegből is cca 16.000 lejt már folyó-
sított a város vezetősége a vendégszereplő ro-
mán szinintársulatok számára. Mindettől függet-
lenül az interimár-bizottság elé fogja terjesz-
teni a szinigazgató kérését és annak döntésé-
től teszi függővé természetesen végleges vála-
sát is.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszél-
gést folytatott Janovics Jenő dr. szinigazgató-
val, aki számára a következő kijelentéseket tette:

— Nem panaszkodni mentem Radu dr.
interimár-bizottsági elnök urhoz, csupán őszin-
te jelentést tettem előtte az aradi színházi
éviad alatti gazdasági jellegű tapasztalataimról,
amelyek arra kényszerítettek, hogy a város
hivatalos segítségét vegyem igénybe. Indokaim
a tényeknek megfelelőek és érzésem szerint
megtányosak. Remélem, hogy épp ezért méltá-
nyolni is fogja őket Aradváros vezetősége,
amely előtt tökéletesen ismert a mai gazdasá-
gi helyzet, minden vonatkozásában.

Ezután azokkal a hírekkel kapcsolatban
intéztünk kérdéseket az aradi magyar szin-
igazgatóhoz, melyek arról vélték tudni, hogy a

Az aradi Betegsegélyző a Munkás- otthonba költözik

**Erdekes tárgyalások folynak az aradi
Ipartestületi Székház emeleti helyi-
ségeinek bérletére — Az aradi Tiszti
Kaszinó a Fehér Kereszt-szálló emeleti nagytermébe költözik — Ujabb hang-
verseny- és bálteremmel lesz gazdagabb a közeljövőben Arad társadalmi
Mozi készül a Központi Szállóban is..?**

Erdekes tárgyalások folynak Aradon az
egyesületi élet lebonyolítására alkalmas helyi-
ségek bérletére vonatkozólag. A készülő új lak-
bérleti törvény rendelkezései élenként foglal-
koztatják mindazokat az aradi politikai és tár-
sadmali egyesületeket, akik nincsenek abban
a kedvező anyagi helyzetben, hogy saját épü-
leteikben rendezhessék be céljaiknak alkalmas
helyiségeiket. Több olyan intézménye is van
Aradváros politikai és társadmali életének, a
melyek azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a
megnagyobbodott érdeklődésre és szükségletre
való tekintettel az új lakbértörvény-tervezet
életbelépése idején — tehát lehetőleg május hó
elsője előtt — új és nagyobb keretű helyisége-
ket bérelhessenek ki.

Az egyesületek vezetőségeinek érdeklődé-
sét azonban egy közeli változás foglalkoztatja.
Arról van ugyanis szó, hogy az aradi Beteg-
segélyző Munkáspénztár február hó elsőjén ki-
költözik az aradi Ipartestület székházából és
fejllett egészségügyi apparátusát a Munkásot-
thon épületében rendezi be. A Betegsegélyző el-
költözése által két nagyterjedelmű terem válik
üressé az ipartestületi székházban, amelynek
kibérlésére az aradi Magyar Párt adminisztrá-
tív vezetősége folytat tárgyalásokat, amelyek
igen előrehaladott stádiumban vannak. Ezzel
szemben érdeklődik a helyiségek iránt az aradi
I. lovasdivízió tisztikara is, amely a Tiszti Ka-
szinó számára keres helyiséget.

A tárgyalások jelenleg még folyamatban
vannak, de külön érdekességet ad számukra az
a körülmény is, hogy a Központi Szálló helyi-

legutóbbi irredenta-váddal kapcsolatosan Bu-
curestiben kijelentették volna Janovics dr.
előtt, hogy február hó elsőjével a miniszter-
um, koncessziójának visszavonására készül.
Erre vonatkozólag Janovics dr. a következő-
ket jelentette ki:

— Ezek a hírek minden alapot nélkülöz-
nek és nem felelnek meg a valóságnak. Szó
sincsen feljelentésről, amely irredentizmussal
vádolna, szó sincs arról, hogy most Bucurest-
ben jártam volna, de nem felel meg a való-
ságnak az sem, hogy a koncessziót megvon-
ták volna tőlem. Sőt.

Az aradi magyar színház új szenzációi

— Az eddigi tervek szerint arról volt
szó, hogy az aradi szezon február elsőjével
véget ér. Most azonban programmba vettem,
hogy további előadásokat is fognak tartani.
Az operett-társulat február elsőjéig marad
Aradon. Ezután rövid szünet következik, mely
alatt a kolozsvári román opera vendégszere-
pel az aradi színházban. Ez a szünet előrelát-
hatólag nem tart tovább két hétnél, mely után
a prózai társulat ismét Aradon fog játszani.
Erre az időpontra esik Titkos Ilonának, a ki-
tűnő budapesti művésznőnek aradi vendégsze-
replése. Titkos Ilona előrelátólag három
este fog fellépni. A darabokat még nem vá-
lasztottuk ki, de minden valószínűség szerint
a „Meddig fogsz szeretni?”, a „Dr. Szabó
Juci” és a „Kényes válopör” főszerepét játsza-
el. Ez utóbbi francia vígjáték, amely épp a
közelmúltban aratott Titkos Ilonával a vezető
szerepben nagy sikert a Vigszínházban. Már-
ciusban szünetet tartunk, míg áprilisban ismét
az operett-társulat játszik Aradon. A további
program csak később fog kialakulni. Az
eddigi tervek szerint számos vendégszereplés
lesz és előadásokat fogunk tartani a nyári
szinkörben is.

Az aradi magyar szinigazgató csütörtökön
délután több látogatást tett a városban, az éj-
jeli órákban pedig Kolozsvárra utazott. Érte-
sülésünk szerint Aradváros interimár-bizottsá-
ga egyik legközelebbi ülésén fogja tárgyalni
kérelmét a 100.000 lejes szubvenció elnyerése
érdekében.

ségeinek bérlete is rövidesen lejár. Ezzel
ugyanisak olyan helyiségek szabadulnának
fel, amelyek köztudomású módon alkalmasak
a klub-élet feltételei számára. Mint ismeretes,
évekkel ezelőtt a Központi Szálló földszinti
helyiségeiben működött általános sikerrel az
egykori Ujságíró Club is. Könnyen lehetséges,
hogy mindazok az egyesületek, amelyek új he-
lyiségek után érdeklődnek, a Központi Szálló
épületében találják meg elhelyezkedésüket.
De ennek az a feltétele, hogy az a magántársá-
ság, amelyik azzal a gondlattal foglalkozik,
hogy egy új magán-mozit rendezzen be a Köz-
ponti Szálló nagytermében is, ettől a tervétől
elálljon.

Értesüléseink szerint az aradi Magyar
Párt választmányja ma este ebben a tárgyan
tartott megbeszélést, amelyen a további tár-
gyalások követendő lépéseit vitatták meg.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: VIKTÓRIA ÉS A HUSZÁRJA.
Premier. A hasonló című világnépszerű filmoperett szen-
zációs filmváltozata. Ábrahám Pál zenéje. Főszerepek-
ben: Friedel Schuster, Else Elster, Gretl Theimer, Pet-
rovich Iván, Verebes Ernő, Michael Böhm, Willy
Stettner.

SELECT MOZGÓ: VIHAR EGY VIZESPOHÁRBAN.
Németül éneklő, beszélő, zenés vígjáték, melynek di-
cséretére elegendő a szereplők megemlézése: Renate
Müller, Harald Paulsen, Hansi Niese és Szabó Oszkár.

HELLAS jelmezes táncestélye február 7-én

lesz megtartva. Érdekes meglepetések. Jelmezes felvonulás. Elsőrangú jazz.

A Magyar Kuria tizennégyévi fegyházra ítélte Klein Sándort, a nyiregyházi gyilkost

A legmagasabb igazságszolgálat fórum megváltoztatta a Tábla életfogytiglani fegyházra szóló ítéletét.

Nagy port vert fel az elmúlt év folyamán Klein Sándornak, a nyiregyházi gyilkos bűnperének sorozatos tárgyalása. Mint emlékeztet, Klein Sándor a nyiregyházi Ehrenfeld-fatelep tisztviselője 1930. év őszén meggyilkolta Stark Sándort, aki szintén az Ehrenfeld-cég alkalmazottja volt. A büntügy előzményeinek középpontjában Ehrenfeld Magda, a fatelep tulajdonosának leánya állott. Ehrenfeld Magda és Klein Sándor között szerelmi kapcsolat állott fent. Stark Sándor szintén udvarolt a leánynak, ami felkeltette Klein Sándor féltékenységét és ezért izgalmas szóváltás után leütötte vetélytársát. A holttestet ezután a fatelepen ásta el.

Stark Andor eltűnése felkeltette a rendőrség figyelmét és hamarosan rá is jöttek a bűntény nyomára. Klein Sándor azzal árulta el magát, hogy deszkahalmazt hordatott arra a frissen hantolt helyre, ahol Stark Andor holttestét elásta. Mikor a bűntény kitudódott, Klein Sándor elmenekült, azonban megszólalt a lelkiismerete és visszatért Nyiregyházára, ahol önként jelentkezett az ügyészségen. A törvényszéki tárgyalás alkalmával Klein Sándor beismerte, hogy ő gyilkolta meg Stark Andort, de rendkívüli felindultságával védekezett, míg az ügyész igyekezett rábizonyítani az előre megfontolt szándékot, valamint azt, hogy anyagi érdekből végzett a szerencsétlen Starkkal.

A törvényszék Klein Sándort 12 évi fegyházra ítélte, majd felebezés folytán a Táblához került az ügy, amely a törvényszék ítéletét életfogytiglani fegyházbüntetésre emelte fel. A Magyar Királyi Kuria ma mondott ítéletet végső fokon Klein Sándor bűnperében és 14 évi fegyházra ítélte a nyiregyházi gyilkost. Az ítélet jogerős.

Tízezer lej pénzbírságra ítélték az aradi diákokat, aki lelőtte társát

Az ítélet végrehajtását a bíróság felfüggesztette

Emlékeztet még, hogy 1930. októberében Kussai Zoltán egy játékvőlvérrel agyonlőtte Gellért Ferenc újságíró fiút. A bíróság ma tartott főtárgyalást az ügyben. Kussai Zoltán, az enyhítő körülmények figyelembe vételével, 10.000 lej pénzbüntetésre ítélték, tekintettel azonban arra, hogy a gyilkosság gondatlanságból történt, a büntetés végrehajtását a törvényszék felfüggesztette.

— Vasárnap a kereskedőknél. A kor, a gazdasági élet és az ember lelkivilágáról beszélnek a Kereskedelmi Testület vasárnapi heti előadásai. Ezúttal Bene Emil butorkereskedő jut szóhoz és előadásában azt keresi, mi az, amivel a sokmillió kisember is hozzá tud járulni a beteg emberiség gyógyításához, amíg a hatalmak, az államok is eljutnak odáig, hogy az immár alaposan kivizsgált betegség ellen a többé nem ismeretlen orvosságot ne csak írják, hanem be is vegyék. Mint állandóan, úgy ezúttal is az előadás d. e. 11 órakor kezdődik a Kereskedelmi Testület nagytermében és nyilvános minden érdeklődő férfi és nőhallgató részére.

Csukamájolaj helyett csemege: a Jemalt.

— A kispesti rablógyilkosság újabb bonyolalmával. Budapestről A kispesti vendéglős meggyilkolásával kapcsolatban előállított fiatalemberről egy noteszt találtak, amelyben számos férfinev szerepelt. Mint megállapítást nyert, ezek mind olyan személyeknek a nevei, akiket a rendőrség mint beteges hajlamuakat nyilván tart. A rendőrség részéről intézkedés történt ezeknek a fiatalembereknek a kihallgatására.

LEGUJABB

A világhírű Skoda-művek pénzügyi óriási szenzációt kelt a legnagyobb cseh iparvállalat finansziális zavarainak kipattanása a közép-európai közgazdasági piacokon

— A párisi Schneider-Creusot-művek idézték elő a nehézségeket —

Az állam százmillió csechkoronával kívánja szanálni a vállalatot

Prágából jelentik: Cseh gazdasági és politikai körökben a szenzáció erejével hatott az a hír, hogy a cseh köztársaság legnagyobb ipari vállalata, a pilseni Skoda-művek, súlyos pénzügyi nehézségekkel küzd. A párisi Schneider-Creusot konszern ugyanis, amely az utóbbi években nagy kölcsönöket folyósított a Skoda-művek részére, nem hajlandó újabb hiteletet bocsájtani a vállalat rendelkezésére és ennek következtében állottak be a Skoda-művek életében a pénzügyi zavarok.

A szenzációs hírrel kapcsolatban olyan verziók láttak napvilágot, hogy a csehszlovák állam vállalta a Skoda-művek szanálását és százmillió csechkoronát akar a vállalat rendelkezésére bocsájtani. A Skoda-művek pénzügyi zavarai csütörtökön a képviselőház pénzügyi bizottságában is szóba kerültek, ahol több képviselő kérdést intézett a pénzügyminiszter-

hez a tényállásra vonatkozólag. A pénzügyminiszter azonban megcáfolta a Skoda-művek zavarairól elterjedt híreket, anélkül azonban, hogy ez hitelt talált volna. Az ülés végén a pénzügyminiszter utasította az államügyészt, hogy koboztassa el a pénzügyi bizottság üléséről kiadott jelentéseket, nehogy a Skoda-művek nehézségeiről elterjedt hírek a közvéleményben nyugtalanságot is keltsenek.

* Aradváros megvásárolta Pataky Sándor nagysikerű olajfestményét. Aradváros vezetősége megvásárolta Pataky Sándor, az ismert nevű aradi festőművésznek egyik nagyterjedelmű olajképét: a „Piroskabátos nő“-t, amely decemberi kiállításán osztatlan sikerrel szerepelt. Aradváros vezetősége a friss színekben, markáns vonalakkal megfestett olajképet a Kulturpalota képtárában helyezi el.

Cukrászdában

— Mit fogyasztott nagyságos asszony, vanília- vagy eperfagyaltot?
— Az ize után itélve szappan volt...
— Akkor eperfagyaltot fogyasztott!
A vanília-fagyaltunknak csiriz-ize van.

— Négyezer lejt loptak egy árustól. Vakmerő lopásról tett feljelentést ma a rendőrségen Aufmuth Anna, Filipescu-ucai lakos. A feljelentés szerint, az éjszaka folyamán négyezer lej készpénzt loptak el a pincéből, ahol különböző árucikkeket szokott tartani és ahol rendszerint árul. Az ügyben a rendőrség bevezette a nyomozást.

— Szombaton tartja meg az aradi Urlovasok Egyesülete alakuló ülését. Az aradi Urlovasok Egyesülete — amelynek alakulási előkészületeiről több ízben számoltunk be már az Aradi Közlöny olvasóinak — szombaton délután tartja meg alakuló ülését az aradi városháza gyűléstermében. Az alakuló ülésen Balacescu generális, az aradi lovassági parancsnok elnököl. Az ülésen, mely délután 3 órakor kezdődik, minden komoly érdeklődőt szívesen látnak.

— A Magyar Otthon szabadegyeteme. A Közművelődési Szakosztály szabadegyetemén szép számu közönség előtt tartotta meg szerdán este előadását Gáza Adorján okleveles rádiómérnök, aki a rádióvevő készülékekkel kapcsolatosan, a hullámhosszról, hangterjedésről és a légköri zavarokról, stb. nyújtott érdekes és tanulságos fejtegetésével kötötte le a hallgatóságot, majd dr. Radó Lajos ismert nőorvos a csontizületekről, azok keletkezéséről és fejlődéséről, valamint a testmozgásokról, stb. beszélt lebilincselő módon és értékes tapasztalataival gazdagította a közönség ismereteit. Mindkét előadó előadását a közönség lelkes tapsal jutalmazta.

— Letartóztattak egy aradi subkomiszárt. Ma foglalkozott a vádtanács Joanovits József subkomiszár ügyével. Joanovits Józsefet ugyanis 1900 lej és 11 pengő hivatalos pénz eltulajdonításával vádolják. A vizsgálóbíró kérte a vádlott szabadlábrahelyezését, azonban a vádtanács előzetes letartóztatásba helyezte.

Valutacsempész angol bankár

Többmillióssal visszaélés kísérletén kapták rajta a német vámhatáron

Berlinből jelentik: A vámörség tisztviselőinek több milliós kitűnően megszervezett deviza-csempészést sikerült leleplezniük. A vámtiszték ma őrizetbe vették dr. Gutherz ismert bankárt, a londoni Singer és Friedlander bankház berlini képviselőjét. A bankár előtt később kihirdették a letartóztatási végzést. Általános az a vélemény, hogy a közeli napokban még számos ismert bankár, valamint magánember letartóztatására kerül sor a devizacsempészési ügyből kifolyólag.

A hatóságok már régebben figyelemmel kísérték Gutherz dr.-t, aki ma Marienbadba akart utazni és ezzel elakarta hagyni a német birodalom területét. A hatóságok a vonaton tartóztatták le Gutherzet, akinél egy fél millió márkát találtak. Ezt az összeget azonnal elkobozták.

— Elítélt betörők. Az aradi törvényszék ma tartott főtárgyalást Ladányi József és Mokuta Mihály bűnügyében. Ladányi és Mokuta 1931 augusztus 14-én betörést kísérelt meg Mairovitz Adolf kereskedő raktárába, az örszemes rendőr azonban tetten érte őket és mindkettőjüket letartóztatta. A mai főtárgyaláson Ladányi Józsefet 1 évi és Mokuta Mihályt 6 hónapi fegyházra ítélték. Öt hónapot és négy napot a vizsgálati fogsággal a bíróság kitöltöttnek vett.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 47 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak

1932. február hó 1-étől számítjuk.

— Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, a téli idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényező, — külön szív- és tüdőosztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetésével —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Két évi fogházra ítélték a szentannai monopol-megbizottat

Nagyobb összeggel nem tudott elszámolni — Betöréssel véde-

kezett, amelyről megállapítást nyert, hogy nem történt meg

A monopol felügyelőség, mintegy évvel ezelőtt bűnvádi feljelentést tett az újszentannai monopolhivatal vezetője, Tandru Miklós ellen, hogy nagyobb összegekkel nem tud elszámolni. Tandru Miklós akkor azzal védekezett, hogy betörést követtek el a raktárban és a hiány onnan származik. A nyomozás megindult és csakhamar bebizonyosodott, hogy a betörés nem történt meg, Tandrut ekkor letartóztatták és behozták Aradra. Egy héttel ez-

előtt állott Tandru a bírái előtt, amikor is a bíróság kihallgatta a nyomozást végző monopolfelügyelőt, aki terhelően vallott ellene. A bíróság az ítélet hirdetését elhalasztotta a mai napra, amelyen megjelent a vádlott felesége is. Tandrut 2 évi fogházra ítélték, melyből 6 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vettek. Tandru felesége az ítélet kihirdetésekor ájultan esett össze, úgy, hogy ki kellett vinni a tárgyalóteremből.

Windischgrätz Lajos herceg nyilvánosságra hozza bizalmas feljegyzéseit a frank-perről

Világszenzációt jelentenek a herceg memoárjai — Párisba költözött és megegyezett egy amerikai érdekeltséggel feljegyzéseinek kiadására vonatkozólag — Csehszlovákiában nem volt szabad a vonatból kiszállania

Budapestről jelentik: Budapest előkelő társaságaiban napokkal ezelőtt terjedt el annak a híre, hogy Windischgrätz Lajos herceg, aki legutóbb Budapesten az Irányi-ucca 26. számú házában lakott, feladta lakását és elköltözik nemcsak Budapestre, hanem bucsut mond Magyarországnak is. Windischgrätz herceg a legutóbbi időben felváltva Budapesten és sárospataki kastélyában tartózkodott. Idejének legnagyobb részét azonban Budapesten töltötte, ahol teljesen visszavonulva, baráti körben élt. Az utolsó években különböző tervekkel foglalkozott. Egy időben úgy volt, hogy visszatér a politikai élet porondjára és képviselőnek lép fel, később azonban meggondolta a dolgot és barátai előtt úgy nyilatkozott, hogy a mai időket még nem tartja alkalmasnak arra, hogy bekapcsolódjék a politikai életbe.

Nemrégiben felbukkant a sajtóban az a hír, hogy Károly király egykori bizalmasa azért vonult teljesen vissza a közéletől, mert memoárjait akarja megírni. Windischgrätz hercegnek Magyarországról való elköltözése is a memoárok ügyével áll összefüggésben. A herceg bizalmas feljegyzéseit akarja nyilvánosságra hozni. Ezek a feljegyzések olyan nagy horderejűek, hogy nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon óriási szenzációt és feltűnést fognak kelteni. Egész sereg titokról és a kulisszák mögött lefolyt eseményről akarja Windischgrätz memoárjaiban a leplet lerántani. Állítólag megegyezett egy nagy külföldi vállalattal, amely mögött amerikai tőke áll, hogy rövid időn belül nyilvánosságra hozza feljegyzéseit és egyidejűleg megkezdje az egész világon való terjesztését.

Windischgrätz herceg, amióta amnesztiát kapott a frankhamisítási afférból kifolyólag reá kimért négyesztendei fegyházbüntetés alól, szabadon mozoghat Európában. A nyáron Lengyelországban töltött egy hónapot, ősszel és télen pedig többször megfordult Bécsben, ahol előkészítette külföldre való költözését.

Windischgrätz ma reggel elhagyta a magyar fővárost. Prágán keresztül egyelőre Ber-

linbe utazott, ahol ideiglenesen letelepedni szándékozik. Érdekes, hogy Windischgrätz herceg már több ízben akart Csehszlovákiába menni, hogy ott élő Lajos fiát meglátogassa, a csehszlovák hatóságok azonban megtagadták részére a beutazási vízum engedélyezését. Az ellen azonban nem emeltek kifogást, hogy átutazási vízumot kapjon. Ennek alapján Windischgrätz herceg keresztülutazhat a csehszlovák köztársaságon, de a vonatból nem szabad kiszállnia és útját nem szakíthatja meg.

Pless Bélát februárban hallgatja ki a nagyváradi vizsgálóbíró

A házasság — állítólag — a leány rokonainak ellenzése miatt nem jött létre — A rokonok kibékítési akciója —

Pless Béla milliós sorsjegyének ügyében tovább folyik a hivatalos eljárás. Mai számunkban megírtuk, hogy a sikulai csendőrség az aradi törvényszékre hozta be a sorsjegyet, ahonnan Ludosan Miklós vizsgálóbíró ajánlott levélben a nagyváradi ügyészségre küldi azt el, mivel — mint ismeretes — Stern Zsenny itt tett feljelentést Pless ellen.

A hivatalos eljárásnak egyébként egyik legújabb fázisa az, hogy Pless már meg is kapta a nagyváradi ügyészség idézését. Eszerint a milliós sorsjegy ügyében Pless Nagyváradon február 26-án fogják kihallgatni. Ekkor kell majd előadnia azokat a körülményeket, ahogy ismét a sorsjegy birtokába jutott, valamint rá kell világítania arra is, hogy milyen célzattal ajándékozta Stern Zsennynek a sorsjegyet.

Mint ismeretes, a per szempontjából döntő fontossággal bírhat az a körülmény, hogy Pless azzal a szándékkal adta-e a sorsjegyet Stern Zsennynek, hogy feleségül veszi és mert azt remélte-e, hogy az esetleges nyereményt együtt fogják élvezni. Azokat a leveleket, amelyekkel Pless ezt bizonyítani kívánja, már behozta Aradra és fordítás végett átadta azokat Beles közjegyzőnek. Minden valószínűség szerint ezeket a hite-

Megalakítják Aradmegyében a földmivesek gazdasági egyesületeit

Értekezlet a megyei prefekturán

Az aradmegyei prefekturán ma délelőtti nagyfontosságú értekezletet tartottak. Az értekezletet a megye vezetősége abból az alkalomból hívta össze, hogy Manolescu Gheorghe regionális mezőgazdasági vezérfelügyelő Aradra érkezett, hogy a földmivélségi minisztérium rendelkezéseinek megfelelőleg, megalakítsa Aradmegye közigazgatási hatáskörén belül is, az egyes megyei helyiségekben, a földmivesek gazdasági egyesületeit. Ezek az úgynevezett „Asociația Agricol”-ok, minden egyes községben, a közigazgatási vezetők részvételével, a főszolgabírák kezdeményezésére fognak megalakulni, hogy az új megyei organizáció révén, megfelelő módon láthassák el a földmivéseket nemesített vetőmaggal, olcsó gazdasági gépekkel és időnkénti szakszerű utasításokkal.

Az aradmegyei prefektúra gyűléstermében Manolescu temesvári mezőgazdasági vezérfelügyelő ismertette az egybehívott aradmegyei főszolgabírák előtt az akció célkitűzéseit és azt a módot, amelynek nyomán mindegyik megyében meg fogják alakítani a földmivesek gazdasági egyesületeit. Az értekezleten az elnöklő Serbanu György dr., megyei prefektuson kívül résztvett dr. Lázár Ágoston közigazgatási igazgató, dr. Popescu Miklós mezőgazdasági kamarai igazgató és Perian Lázár mezőgazdasági tanácsos is. A megyei prefekturán lezajlott értekezletet délután a Mezőgazdasági Kamara helyiségében folytatták.

les fordításokat már magával viszi Nagyváradra a vizsgálóbíróhoz. Ezekben a levelekben Stern Zsenny többször is említést tesz közös jövőjükről, valamint házasságukra vonatkozólag. Az egyik levéllel pedig Pless Béla azt kívánja bizonyítani, hogy a házasság nem az ő, hanem a leány rokonainak hibájából nem jött létre. Ebben a levélben ugyanis Stern Zsenny megemlíti, hogy rokonai bizonyos kifogásokat emelnek házassága ellen.

Szükségesnek tartjuk megemlíteni azt is, hogy a hivatalos eljárás ellenére a rokonok körében — talán éppen jóvátételleppén — még mindig folyik a kibékítési, vagy talán helyesebben: kiegyeztetési akció.

Vasuti tisztviselő és urileány különös szerelmi kalandja

Házassági ígérettel elcsábította a leányt, aki szüleitől lopott pénzt szerelmesének.

Nagyváradról jelentik: Egy nagyváradi uricsalád megbízásából feltűnést keltő feljelentést adtak be K. A. CFR-tisztviselő ellen.

A feljelentés súlyos dolgokat mond a vasuti tisztviselőről. Udvarolni kezdett másfél évvel ezelőtt az uricsalád 15 éves leányának. Házassági ígérettel a lakására csalta és magáévá tette. Amikor a viszony már pár hétig tartott, a vasuti tisztviselő pénzt kért a leánytól. A fiatal leány lopni kezdte szüleit és amikor a vasutas bevonult katonának, rendszeresen küldte neki a pénzt.

A feljelentés szerint 40—50 ezer lejt adott a leány apróbb részletekben a vasutasnak szülei tudta nélkül, de az esküvőről nem akart hallani. A szülők később mindent megtudtak és a leány sirva vallotta be szüleinek a másfél éves viszony megdöbbentő körülményeit, mire a szülők megtették a bűnvádi feljelentést.

A királyi ügyészség ma kezdi meg a kihallgatásokat a kétségkívül érdekes ügyben.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

SPORT KÖZLÖNY

Erdélybe jön Uruguay világ-bajnokságot nyert futballcsapata

Dévaról jelentik: A dévai „Corvin” sportklub a közeljövőben olyan sporteseményre szolgál Hunyadmegye közönségének, amilyenre nemcsak Déva, de egész Erdély sportéletében mindeddig nem volt példa. A világ legelső football csapatát, az 1924-es párisi olimpiai játékokon világ-bajnokságot nyert Uruguay állam válogatott csapatát köti le egy Déván megtartandó mérkőzésre. E csapat

A dévai sportklub tárgyal a délamerikai csapat vendégszerzéséről

1930-ban Montevideóban is megnyerte a világ-bajnokságot.

A „Corvin” vezetősége már fel is vette az érintkezést a délamerikai csapattal s az előzetes tárgyalások jelenleg olyan mederben folynak, hogy az Uruguay valószínűleg már február második felében a dévai pályán fogja bemutatni mindenek felett álló, magas klasszisu tudását.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A december elsejéig történt szállítások után fizetik az exportprémiumot

A kifizetések időpontját nem határozták meg — Az állam kölcsönt vesz fel a prémiumok fedezésére — Több gabonát exportáltak, mint amennyi felesleg volt

A Banca Nationala állítólag két és fél milliárdos kölcsönt folyósított, melyet az állam a szeszmonopolium jövedelmével garantál

A párisi *L'Avenir* egyik legutóbbi száma rendkívül érdekes híradást közöl, amelyet a bucuresti-i lapok is élénken kommentálnak. A francia lap értesülése szerint ugyanis Argeto-janu még elutazása előtt egy két és fél milliárdos hitelt kért a Banca Nationalától, amelyet a szeszmonopolium jövedelmével garantált. A szeszmonopoliumot, mint ismeretes, már a közeljövőben meg akarják valósítani és az említett kölcsön fejében a monopolium előrelátható jövedelmét kötötték le.

Fővárosi gazdasági körökben most egy új kölcsönről is szó esik, amely az exportprémiumok kifizetését szolgálja. Többször megemlékeztünk arról, hogy az exportprémiumok kifizetése már több mint egy hónapja szünetel és hogy ebből kifolyólag az állam az aradi exportőröknek milliókkal, sőt még a kisebb cégeknek is százazrekkel tartozik. Ezeknek az összegeknek a hiánya természetesen érzékenyen sújtja az exportőröket, akiknek üzleti tevékenysége ennek következtében a szó szoros értelmében megbénul.

Érdekes megemlíteni azt is, hogy általános az a vélemény, hogy a gabonaexportprémiummal a minisztérium túllőtt a kívánt célon. A prémium ugyanis annyira fellendítette az exportot, hogy olyan nagy mennyiségek kerültek külföldre, hogy most esetleg még mi szorulhatunk importra. A minisztériumban már néhány héttel ezelőtt kifogták azok az alapok, amelyekből a prémium-kifizetéseket fedezhette volna. Ekkor a minisztérium olyértelmű felhívást intézett az exportőrökhöz, hogy arra való tekintettel, hogy a gabonamennyiségek tetemesen csökkentek, 1931. december elsejével szüntessék be az exportot. Ezt a felhívást főképpen a regáti cégek kapták meg. A nagy exportőrök a minisztérium kérelmének értelmében jártak el, azonban a kisebb cégek tovább is exportáltak, úgy, hogy a minisztérium megállapítása szerint a felhívás kibocsátása óta még háromezer vaggon buza hagyta el az országot.

A prémiumkövetelések felszaporodtak és ezeknek kifizetése nem késztetett. A földművelésügyi minisztérium ekkor a *Creditul Ipotecar Agricol*hoz fordult egy 250 millió lejes kölcsönért, amelyet azonban nem kapott meg. A minisztérium most a Banca Nationalától kért

kölcsönt. Az erre vonatkozó tárgyalások még nem fejeződtek be, de beavatott forrásból nyert értesülésünk szerint a földművelésügyi minisztérium az export-prémium fizetések céljaira 200 millió lej kölcsönt fog kapni. Ebből az összegből azonban csak az 1931. december elsejéig történt szállítások után járó prémiumokat fizetik ki. A fenti dátumon túl történt szállítások után egyelőre nem fizetnek prémiumot. Ezeket az összegeket a jövő költségvetésekbe írják be. A földművelésügyi minisztérium mintegy ezen a módon akar repessziót alkalmazni azokkal az exportőrökkel szemben, akik nem hallgatták meg tanácsát és december elseje után is exportáltak. Ugyanakkor természetesen a prémium-fizetések szüneteltetésével a minisztérium az export beszüntetését akarja elérni, amelynek folytatása most már nem lenne kívánatos.

Befejeződtek a bécsi tárgyalások a romániai Kompenzációs Pénztár felállítására ügyében

A romániai exportőrök a pénztár útján kapják meg külföldi járandóságukat — Magyarország nem hajlandó felelősséget vállalni a devizakorlátozó rendelkezések előtti devizatarozásokért

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala az ekszportőrök sürgetésére már korábban tárgyalásokat kezdett úgy a magyar, mint az osztrák Nemzeti Bankkal, hogy a szállítások körüli helyzeten segítsen. Az országok közötti kereskedelmi forgalom lebonyolításának megkönnyítésére közös megegyezéssel a Banca Nationala mellett egy úgynevezett Kompenzációs Pénztárt állítottak fel, melynek hivatása elszámolás alapján kiegyenlíteni a külföldi járandóságokat a devizakorlátozásokkal élő országokban. A pénztár működésének megindítására a Banca Nationala két igazgatója tárgyalásokat kezdett az osztrák és a magyar jegybankokkal.

A kiküldötték bécsi tárgyalásai befejeződtek és eredménnyel végeztek, amennyiben

Megbukott egy olasz bank, amely selyemszöveteket, térképeket, folyóiratokat adott ügyfeleinek

Vagyonok usztak el a Banca di Milano igazgatójának kezén

Milanóból jelentik: Kevés bankbukás okozott még a külföldön is olyan feltűnést, mint a Banca di Milano összeomlása. Nem a bankbukás nagysága, hanem inkább az emberek naiivitása miatt okozott ez az eset feltűnést. A Banca di Milano, azelőtt Banca della Seteria volt és a részvényeseknek 10 százalékos kamaton kívül selyemszöveteket adtak. Később, hogy új ügyfeleket szerezzenek, ingyen utazásokat ígértek Olaszországból Palesztináig. Körülbelül 10.000 egyházi ember volt a bank ügyfele és jellemző, hogy ügyfelei általában az intellektuel körökből kerültek ki. Statisztikai számítás szerint 1321 könyvelő, 431 mérnök, 101 tanár, 105 jegyző és 186 ügyvéd volt a banknak ügyfele. Borzasztó népszerűségnek örvendett a bank által 350.000 példányban kiadott havi folyóirat, amelyhez gyönyörű geográfiai kártyákat mellékeltek. Ezekből a kártyákból az üzletfelek egész atlaszt gyűjthettek volna össze. Közben azonban megbukott ez a csodálatos bank és a veszteség körülbelül 50 millió lira. Egy turini grófnő egész vagyonát, mintegy 2 millió lirát adta le ennek a banknak, amely 10 millió lirát befektetett egy értéktelen irodalmi vállalkozásba, a Libreria d'Italia-ba, amely könyveket adott ki. Érdekes, hogy egy évvel ezelőtt a hatóságok már vizsgálatot folytattak a vezetők ellen, de azok olyan ügyesen védekeztek, hogy akkor még nem indítottak eljárást a vezetők ellen.

Aradra érkezett rendelet szerint a cukor árát ismét felemelték

Az áremelés csak a falvakban eladásra kerülő cukorra vonatkozik — Ahol nincs vasutállomás, a kereskedő hozzászámíthatja az árhoz a szállítási költségeket

Hónapokig tartó küzdelem árán a kormány a cukorárakat kilogrammonként 5 lejjel leszállította. Ugyanakkor a cukorrépa árát is 123 lejről 80 lejre redukálta. Tehát az árszállítás a gazdák tenhére csökkent. Viszont felemelte a kormány a cukoradót 3 lejjel, úgy, hogy ma a fogyasztók minden elfogyasztott kilogramm cukor után 13 lej adót fizetnek.

A kereskedők részére olyan minimális jutalékot szabtak ki, hogy abból a kész kiadások sem térülnek meg.

Most azután újabb rendelet érkezett Aradra, amely nem más, mint a cukor árának burkolt formában való felemelése. A felemelés a falusi fogyasztókat érinti, mert a rendelet

megengedi, hogy mindazon helységeken, ahol vasuti állomás nincsen, a cukornak az oda-szállítási költségeit a falusi kereskedő felszámíthassa a fogyasztónak. Mivel pedig a legtöbb községnek nincs vasutállomása, természetesen, hogy az áremelés kizárólag a községekre vonatkozik, ahová a kereskedő kocsin vagy más közlekedési eszközzel szállítja ki a cukrot. Mivel pedig ez a községek fekvése szerint változó, a cukor ára is községenként más és más lesz. A cukor árának újbóli felemelése miatt, mely kizárólag a földműves népet sújtja és drágítja meg részére ezt az elsőrendű közszükségleti cikket, a földművelési kamarák memorandumot szándékoznak a kormányhoz benyújtani.

sikerült a jegybankkal olyértelmű megállapodást létesíteni, mely szerint a romániai ekszportőrök meglévő és jövőbeni követeléseit a Kompenzációs Pénztár útján elszámolásra kerülnek.

A Banca Nationala kiküldötteinek tárgyalásai Budapesten még nem fejeződtek be teljesen, miután a kívánásoknak csak egy részét tudták eddig realizálni. A magyar Nemzeti Bank álláspontja ugyanis az, hogy hajlandó a jövőben, a megállapodás életbeléptetésétől kezdődően a romániai áruekszporthoz értékeknek megfelelő devizát elszámolni a kompenzációs pénztár útján, hogy a román ekszportőrök követeléseikhez jussanak.

Azonban nem hajlandó semmit sem felelősséget vállalni a devizakorlátozó rendelkezések életbeléptetése előtti kereskedelmi devizatarozásokért.

A jövőben Magyarországra érkező román áruért tehát kiutalást ad a devizaszükséglet fedezésére és kifizetésére.

— A Groedel fa-érdekeltség nem vonul ki Romániából. Néhány héttel ezelőtt közgazdasági körökben az a hír terjedt el, hogy a romániai Groedel-érdekeltségek felszámolnak és így megszűnnek Groedelék máramarosi kommandói katasztrofi vállalkozatai. Mint most kiderült, tévedésről van szó, a Groedel-konzern nem vonul ki Romániából, csupán egyik Braila melletti üzemet szünteti meg. Ezzel kapcsolatban terjedhetett el aztán az a hír, hogy felszámolnak az összes romániai Groedel-érdekeltségek.

— Csőd előtt áll Drezda városa. Berlinből jelentik: Az általános gazdasági krízis hatása mutatkozik az egyes városok költségvetéseiben is. Néhány nappal ezelőtt Dortmund jelentett hivatalosan fizetéseképtelenséget és most Németország másik nagy városa, Drezda áll csőd előtt. A pénzügyminisztériumban sürgős értekezletet tartanak, hogy milyen módon lehetne szanálni a városokat valamilyen monopoliummal.

Husz állam zárta el határait a devizakorlátozás kínai falával

A nemzetközi kereskedelem sorvadását jelenti a rendelkezés — Németország után Magyarország vezet be elsőnek a devizák korlátozását

Az országokat egymástól elzáró válaszfalak egyre magasabbra nőnek. Azok a falak, melyek a középkori államokéhoz hasonlóan elhatárolt és elkülönített gazdasági egységekké változtatták az egyes országokat. Nemcsak a vámfalak nőnek, de egyre több országban magasra emelkednek azok a falak is, amelyek egyre komplikáltabbá teszik a nemzetközi kereskedelmet, a nemzetközi fizető forgalmat és korlátozzák a devizagazdálkodást. Ma már az európai államok többségében, de a tengerentúli államok jórésében is devizakorlátozás uralkodik.

Tudvalevő, hogy *Németország* után szinte elsőnek vezették be a devizakorlátozásokat *Magyarországon*. De megkötöttségek vannak *Bulgáriában* is, ahol a Nemzeti Bank egyúttal devizaközpont. *Dániában* pedig a kormány felhatalmazást kapott, hogy az exportból befolyó devizákat igénybe vehesse és az erre vonatkozó adatok bejelentését követelje. *Eszterházyban* a bankok valutát csak rendkívül sürgős szükségletekre adhatnak és külföldről eszt bankjegyeket többé nem vesznek át. *Finnországban* külföldiek követelésére lefizetéseket csak a Finn Bank engedélyével lehet eszközölni. *Görögországban* a Nemzeti Bank szintén devizaközpont is és az exportvaluták beszállgáltatandók. *Olaszországban* devizák vásárlása csupán számlák, stb. előzetes bemutatása ellenében van megengedve. *Jugoszláviában* az exportvaluták beszállgáltatandók és csak a Nemzeti Bank adhat el külföldön dinárt. *Lettországban* külföldi és belföldi fizetési eszközök csak különleges engedéllyel vihetők külföldre és a határidőüzlet valutában, nemesfémekben és külföldi értékpapirban tilos. *Litvániában* szintén hasonló korlátozások vannak, míg *Ausztriában* a Nemzeti Bank engedélyétől függ a fizetőeszközök rendelkezésre bocsátása, a bank szabad megítélése szerint és minden árnkivétel a Nemzeti Banknak bejelentendő. *Portugáliában* a tökökivétel tilos. *Spanyolországban* a bankjegyek és az arany kivitele tilos és az exportdevizákat be kell szolgáltatni. *Csehszlovákiában* a behozatal devizaszükségletét igazolni kell, értékpapírok eladásából külföldieknek engedély nélkül csak huszezer koronáig terjedő összeget lehet jóváírni. *Törökországban* a deviza-ügyleteket készpénzzel kell kifizetni és a devizainség miatt újabb az árubehozatalt kontingentáltak. *Oroszországban* a fizetőeszközök kivitele tilos. *Indiában* az arany és font eladása csak kijelölt bankok útján van engedélyezve.

Perzsiában importvaluták csak bizonyos áruk beszerzésére adhatók ki, míg az exportvalutákat be kell szolgáltatni. *Ausztráliában* pedig a jegybank és az ausztráliai bankok megállapodtak a devizakiutalások alapelveire nézve.

A kiskereskedők és kisiparosok hároméves adóját megállapító bizottság hétfőn megkezdte működését

Az adóvallomásokot a helyszínén vizsgálják felül

Ma délelőtt az aradi pénzügyigazgatóságon értekezletet tartottak, melyen *Caba Gyula* pénzügyigazgató elnököt. Megjelentek az értekezleten az összes adóellenőrök, akikkel együttesen megtárgyalták a patenta-fixa-rendelet végrehajtási utasításait és a rendelet több homályos pontját beszélték meg. Ugyanakkor elhatározták, hogy mindazok az iparvállalatok, amelyeknek a jövedelme nem haladja meg az évi 150 ezer lejt, az adóvallomásukat január 31-ikéig kötelesek benyújtani. Tehát reájuk nem vonatkozik az a rendelet, mely megengedi a vállalatok adóvallomásainak április 1-ig történő benyújtását. A patenta-fixa rendelettel kapcsolatban még elhatározták, hogy 15 adótitkosztviselő száll ki az iparosokhoz és kereskedőkhöz, akik vallomásaikat beadták, hogy annak helyességét felülvizsgálják. A vizsgálatról jegyzőkönyvet vesznek fel és azt beteszítik a patenta-fixa-bizottság elé. A patenta-fixa-bizottság egyébként hétfőn kezdi meg működését.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JANUÁR 22.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 19.10. Rádiózenekar. 20.40. Georgescu énekesnő dalai. 21. Szaxofonszóló. 22. Radulescu zongoraversenye. 22.15. Alexandrescu Nina hegedűversenye. — Budapest. 10.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 13. Déli harangzó. 13.05. Gramofonhangverseny. 5. „A kenyérkereső háziasszony.” Bánáti-Baum Mária előadása. 6. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 7.15. Gyorsírótanfolyam. 7.45. Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. 8.45. A leggyakoribb nevelési hibák és azok javítása. Mosdóssy Imre előadása. 9.15. Mocsányi és Lakos hangversenye. 10. A rádió külügyi negyedőrája. 10.15. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd zalaegerszegi

Horváth Rezső és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Geiger négyes. 13.40. Clemens Krauss vez. a bécsi filharmonikusokat. Gramofon. 14.10. Dél-amerikai népzene. Gramofon. 17.50. Wolfsthal zenekar. 20.30. Bécsi dalok. 23.40. Máthé Dávid-jazz. — Belgrád. 12. Rádiózenekar. 13.05. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20.30. Pinterovics Eugenia operaénekesnő dalestje. 21.30. Traut K.: A III. aknában, szimfonia. — Berlin. 17.40. Szórakoztató zene. 19.30. Spaudani férfitársulat. 22.25. Rádiózenekar. 23.20. Loránd Edit hangversenye. — Hamburg. 21. Filharmonikus hangverseny Strauss János- és Lehár-művek. 21.20. Kíváncsi zene. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 18. Rádiózenekar. 19.20. A magyar ifjúság. Klein K. szavalata. 19.40. Békefi-Propper H. modern magyar meséket mond. 20. Paraszt zene. — Königsbrunn. 21.15. Smetana: Az eladott menyasszony, opera a Charlottenburgi operaházból. — Langenberg. 17.20. Ifj. Bra. 18. Hangverseny. 21. Szórakoztató zene. 24. Éjjeli hangverseny. — Milano. 17.50. Könnyű zene. 20.05. Gramofon. 22.20. Kamarazene. — Varsó. 16.50. Gramofon. 18.35. Fuvós zenekar. 21.15. Filharmonikusok. 23.50. Táncczene.

SZOMBAT, JANUÁR 23.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Gigitu Anna énekesnő dalestje. 21.30. Katonazene. 22.15. Katonazene. — Budapest. 10.15. Szalonzenekari hangverseny. 1. Déli harangzó. 1.05. Tótfalusi Horváth Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 5. „A Rádióélet” gyermekjátékszórója. 6. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 7. Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 7.35. „A fotográfia”. Gyulay Ferenc dr. előadása. 8. Székely Mihály ária és dalestje. 9.10. Erdélyi est. Rendező: Csanády György. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházából. — Bécs. 12.30. Schick-zenekar. 14.45. Gramofon. 16.25. Ifj. hangjáték. 17.15. Tánccgramofon. 18.10. A Népopera zenekara. 20.30. Az akadémia zenekari egyesület vonóskara. 21.30. Millöcker: A koldusdalk, operett. 23.30. Fox-zenekar Gross Egon énekével. Közvetítés a Graben-kávéházából. — Belgrád. 12. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20.30. Nemzeti dalok. 21. Kelet zenéje. 23.40. Seta Európán át. — Berlin. 17.05. Szórakoztató zene. Közben filmzene. 21.40. Apák és fiúk, zenés rádiógyűjtemény. Utána Géczy Barnabás és zenekara. Közben helyszíni közvetítés: Marek Weber zenekarának táncczenéje. — Hellsberg. 17.15. Szórakoztató zene. 20.10. Rokokózene: szoprán, hegedű és cselló. 20.40. Szórakoztató zene. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Déli zene. 18.10. Hermann-jazznégyes. 19.30. Gramofon. 20.50. Rádiózenekar. — Langenberg. 18. Esti hangverseny. 21. Vidám est. Majd éjjeli hangverseny. Utána: A jazz mesterei. — Milano. 17.50. Jazz. 20. Könnyű zene. 20.30. Gramofon. Utána: Táncczene. — Palermo. 22.05. Lehár: A vig özvegy, operett. Varsó. 17.35. Obon, fuvola és bariton hangverseny. 21.15. Könnyű zene. Szoprán- és xilofonszóló. 23.10. Chopin-művek. 23.50. Táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lei vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Alánlatok leírás levelek továbbítására megfélelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

AIKAI MAZÁS.

Előleges jutalék mellett

Értékpapír és sorsjegy felülvizsgáló vállalat helyi és megye összes nagyközségeibe kizárólagos képviselőket keres. Aránytörvény. Havi 5.000.— lej* jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérelmek. 217

ÜGYES szobaleány keresetűk. Baltayán-ucca 6., I. em. 227

LAKÁS.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KERESEK KERTES MODERN MAGÁN-HÁZAT bérbe két egymástól független három-háromszobás lakással, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel, lehetőleg a belvárosban. Címeket „Modern magán-ház” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

EGY-SZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a házmesternél. 200

KETSZOBA, konyhás 1-es emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

ALT-WIEN virágcsereptartó, vitrinek, perzsaszőnyegek, festmények, tükrök, ebédlő, háló, szalon, uriszobaberendezések, Biedermayer íróasztal és szék, antik tállaló, kristály dísz tárgyak, vitrintárgyak, scheslon, hintaszék, ágyak, asztalok, székek, szekrények, női és férfi-bundák, antik órák, zongorák, hegedűk, ékszer, gobelín, szőnyeg-schálak, függönyök, storeok, ezüst és alpaca evőeszközök, villanylámpák, ezüsttárgyak, dísz tárgyak stb. kaphatók. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

BLADO: 2 hónapos fehér selyem „Pines” kutyák. Bul. Regina Maria 17. HAZ-MESTERNÉL. 228

NEM KELL BERAKTAROZAS ES KEZELES KOLTSEGET FIZETNIE. Helyezze el bizalommal eladó tárgyait 10 év óta fennálló bizományi üzletben, hol eladó tárgyai gyors eladásáról gondoskodom. Sürgősen keresek koleti perzsaszőnyeget, antik komódokat, szalonokat, szekretereket, modern ebédlő és hálóberendezéseket, ezüsttárgyakat, briliáns ékszereket, antik órákat, uriszobabútor, fotelokat, függöny, storeokat, dísz tárgyakat, stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

Üres saroktelek

az Erzsébet-köruton, a törérvnyzék mellett, alkalmi áron 50.000 lejért eladó. Megbizott Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodája, városnázavai szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1., 1.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!